

MAGASINET

SAMMEN OM DANMARKS SIKKERHED

2023

DANSKE HAVNE
OG FLYVEPLADSER

**SKARP BEVOGTNING
MED HJEMMEVÆRNET**

EFTER INVASIONEN AF UKRAINE

**BORNHOLM I
FRONTLINJEN**

DANSK FORSVAR OG BEREDSKAB

HVORFOR STØTTE INTERFORCE?

Inden du læser ...

Der er mange begreber hos InterForce og den militære verden. Spar dig forvirringen, læs nedenstående, og få styr på begreberne. Eller kast dig ud i artiklerne, og vend tilbage senere.

INTERFORCE

InterForce er en organisation, der hører under Forsvarskommandoen. Vores arbejde består i at skabe tættere relationer mellem det civile erhvervsliv og dansk forsvar og beredskab. Formålet er at gøre danske virksomheder opmærksomme på, hvilken vigtig rolle de spiller i forhold til Danmarks sikkerhed. Navnlig i forhold til at give de af deres medarbejdere, der er medlem af Reservestyrken, fri til videreuddannelse og tjeneste, når dansk forsvar og beredskab har brug for dem.

RESERVESTYRKEN

Reservestyrken er kombinationen af reservister, der er uddannet i Forsvaret, og de frivillige i Hjemmeværnet Kystredningstjenesten og Beredskabsstyrelsen.

TOTALFORSVARSTYRKEN

Værnepligtige i Forsvaret aftjener fire til otte måneders tjeneste, inden de hjemsendes. Fra hjemsendelsen og fem år frem er det muligt at genindkalde de værnepligtige i tilfælde af krise eller krig. Det er Hjemmeværnskommandoen, der administrerer dette personel, som kaldes Totalforsvarsstyrken. Efter de fem år mister de tidligere værnepligtige deres tilknytning til Forsvaret, med mindre de vælger at melde sig til Hjemmeværnet eller indgår en reservekontrakt.

HJEMMEVÆRNETS FRIVILLIGE

Er man 18 år, fysisk egnet og ikke straffet, kan man blive frivillig i Hjemmeværnet. Man skal gennemgå en lovpligtig uddannelse inden for de første tre år, hvor man indlærer de grundlæggende soldatermæssige færdigheder og holdninger. Man skal forrette minimum 24 timers funktionsrelevant tjeneste om året for at regnes blandt de cirka 13.000 aktive frivillige. Hvis man ikke kan honorere det tidskrav, men stadig ønsker at være en del af Hjemmeværnet – på en slags passivt medlemsskab – overgår man til Hjemmeværnets reserve. Dette er ikke at forveksle med Reserven, som er betegnelsen for reservister uddannet i Forsvaret.

HJEMMEVÆRNETS RESERVE

De frivillige i Hjemmeværnet, der af den ene eller anden grund ikke kan honorere 24 timers funktionsrelevant tjeneste om året, mister aktiv status og overgår til Hjemmeværnets reserve. Hvis tiden på et senere tidspunkt er til det i hjemmeværnssoldatens liv, kan vedkommende overgå til aktiv status igen. Der er cirka 30.000 personer i Hjemmeværnets reserve.

RESERVEN

Reserven er betegnelsen for personel af Reserven, såsom officerer af Reserven, sergenter af Reserven og konstabler af Reserven. Fællesnævneren ved reservisterne er, at de 1) har en fuldtids militær uddannelse, 2) har en kontrakt og aflønnes, når de er i uniform og 3) er tilknyttet en militær enhed, som de alt

efter egen tid til rådighed og enhedens behov støtter ved kortere perioder af ansættelse. Det meste personel af Reserven er tilknyttet enheder i Forsvaret. Men cirka 400 officerer af Reserven er tilknyttet Hjemmeværnet, hvor de aflønnes for deres arbejde, i modsætning til de frivillige. Der er i alt godt 3.200 reservister i Danmark.

KYSTREDNINGSTJENESTEN

Der er ca. 200 frivillige/timelønnede redningsmænd i Kystredningstjenesten. Fordelt på 21 redningsstationer langs Danmarks kyster er der altid folk på 20 minutters beredskab, klar til at haste fra arbejdsplads eller familie for at redde liv på havet.

BEREDSKABSSKABS-STYRELSENS FRIVILLIGE

Beredskabsstyrelsen har cirka 450 frivillige, som er specialiseret i områder som katastrofemedicin, brand, redning, kommunikation, logistik mv. Der deltager frivillige i mere end en fjerdedel af Beredskabsstyrelsens indsatser. Der er frivillige en vigtig ressource – for Beredskabsstyrelsen, for det samlede beredskab og for samfundet som sådan.

ERHVERVSLIV

Ifølge Den Danske Ordbog er erhvervsliv "et lands eller et geografisk områdes private (og offentlige) virksomheder under ét". Når vi i InterForce omtaler "erhvervslivet" og "virksomheder", mener vi således som udgangspunkt både den private og offentlige sektor.

Vi lever i usikre tider

Få måneder efter, at Rusland i 2022 indledte en ny krig på det europæiske fastland, udkom Zilmer-Johns-rapporten om dansk sikkerhed og forsvar frem mod 2035.

Ambassadør Michael Zilmer-Johns er ikke hvem som helst. Hans rapport udkom efter et langt liv som diplomat for Danmark, hvor han bl.a. havde haft et særligt fokus på forsvars- og sikkerhedspolitik. Rapporten slog fast, at et nyt jerntæppe er ved at sænke sig over Europa. Ifølge rapporten skal Danmark i de kommende år "kunne håndtere en bred vifte af voksende menneske- og naturskabte trusler som cyberangreb, fremmede staters påvirkning af politiske processer og udnyttelse af sårbarheder i kritisk infrastruktur, mangel på kritiske forsyninger, pandemier og ekstremt vejr."

I sit seneste nationale risikobillede nævner Beredskabsstyrelsen nu 14 potentielle risikoscenarier, som Danmark står over for i de kommende fem år. Fra hedeølger og tørker til cyberhændelser og terrorhandlinger.

Med de udfordringer, vi står overfor, er det vigtigere end nogensinde, at vi står sammen om Danmarks sikkerhed. Vores energipolitik er igen blevet sikkerhedspolitik, vores forsyningslinjer til dansk erhverv og industri er udfordrede, og dagligt er danske virksomheder og offentlige myndigheder udsat for cyberangreb fra fjendtlige stater.

Derfor er InterForce-samarbejdet mere relevant end nogensinde før. For dansk forsvar, politi og beredskab kan ikke imødegå de udfordringer, vi står overfor, alene. Der er brug for et samlet samfund, der bakker op, og som er med til at sikre en større samfundsmæssig robusthed og modstandskraft.

Allerede Corona-årene viste, at der i højere grad end tidligere er brug for soldaterne af Reserven og alle de frivillige i Hjemmeværnet og beredskabet. Det behov er ikke blevet mindre: Danmark har i stigende grad taget en værtnationsrolle på sig, hvor vi stiller vores

havne og infrastruktur til rådighed, når der skal ind- og udskibes NATO-soldater og -materiel til Europa. Og reservisterne har vist sig fuldstændig uundværlige i forhold til, når vores flåde skal afpatruljere vores territoriale farvande.

Det er her, at I som InterForce-medlemsvirksomheder viser jeres stærke samfundssind. For det er jer, der giver de af jeres ansatte, der er reservister eller frivillige, fri til at trække i uniform, når Danmark har brug for dem.

I det forgangne år har vi mødt jer til de mange arrangementer, vi afholder for at bringe dansk erhvervsliv og dansk forsvar og beredskab tættere sammen. Det har været markant, hvor mange af jer der har spurgt, om ikke I kunne gøre mere.

Derfor vil vi i den kommende tid komme med nye udspil til mere forpligtende samarbejder mellem os og jer om Danmarks sikkerhed. F.eks. ved at man som virksomhed, organisation eller myndighed forpligter sig til at give sine medarbejdere fra Reservestyrken fri et antal dage om året til at gøre tjeneste. Eller ved, at man på sigt vil kunne indgå i en deleordning, hvor vi efter nærmere aftale kan deles om udvalgte medarbejdere, til fælles gavn.

Tak for jeres opbakning til InterForce og til Reservestyrken. Hjælp os gerne med at sprede det gode budskab. Bed jeres kollegaer om at gå ind på www.interforce.dk for at læse mere og måske selv melde deres virksomheder ind i InterForce. Det er vigtigere end nogensinde før. ●

Finn Winkler

Chef for InterForce-Sekretariatet

Læs også "Vi har en stærk forsvarsvilje" side 24.

Indhold

01

Leder /
Vi lever i usikre tider

08

"Vi har en stærk
forsvarsvilje"

14

Afsted med kort
varsel til Tyrkiet

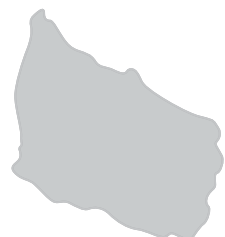

04

Hvorfor støtte
InterForce?

10

Bornholm i frontlinjen

20

Skarp bevogtning
med Hjemmeværnet

26

Danmark i Kosovo

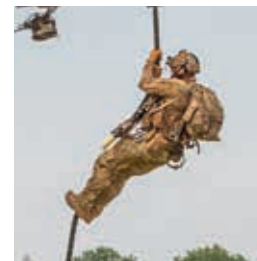
37

De uundværlige reservister
i hospitalsvæsenet

46

Nyt forsvarsforlig

52

I Skattestyrelsen
med militær-
uniform i skabet

58

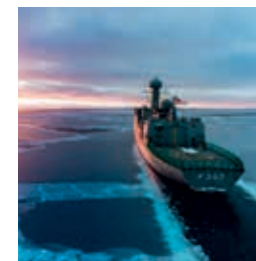
Det seneste
år med
InterForce

33

Hvordan støtter vi
bedre op om dansk
forsvar og beredskab?

42

Forny et fokus
på Arktis

48

Nyt forsvarssamarbejde
på Danmarks
universiteter

56

InterForce i
udvikling

61

Kontakt dit lokale
InterForce-sekretariat

INTERFORCE-MAGASINET
UDGIVES AF

InterForce-Sekretariatet
Generalstok, Kastellet 82
2100 København Ø
interforce@interforce.dk
www.interforce.dk

Ansvarshavende redaktør
Chef for InterForce-Sekretariatet
generalmajor (pens.) Finn Winkler

I redaktionen
Simon Staffeldt Schou (redaktør, InterForce-Sekretariatet)
Rikke Marie Nielsen (grafisk design, Stibo Complete)
Redaktionen afsluttet 1/8 2023.

Forsiden
Marinehjemmeværnet på politipølse
Foto: Lise Wenger Rosenwanger

Oplag
4.000 stk.

ISSN 1601-491X

Husk!
UNIFORM PÅ JOBBET-DAG
27. september 2023
Se mere på: uniformpajobbet.dk

Hvorfor støtte InterForce?

InterForce fylder 25 år til næste år. Er organisationen stadig relevant? Og hvad får man som virksomhed overhovedet ud af at støtte op om InterForce?

AF MORTEN FREDSLUND

"Det er blevet et kvalitetsstempel at kunne sige, at man har reservister ansat, og at man giver fri til tjeneste."

– Carsten Haugaard, CEO Activator Group

Foto: Lise Weniger Rosenwanger

"InterForce er bestemt ikke blevet mindre relevant, selv om vi nærmer os 25-års jubilæet til næste år. Det har krigen i Ukraine været med til at understrege," siger pensioneret generalmajor Finn Winkler, der i 2017 tiltrådte som chef for InterForce-Sekretariatet.

Vi befinder os midt i en tid, hvor der igen er krig i Europa. Derudover står vi over for en bred vifte af voksende menneske- og naturskabte trusler som cyberangreb, pandemier, ekstremt vejr og mangel på kritiske forsyninger.

Det gør, at danske virksomheders opbakning til InterForce – og dermed til det danske forsvar og beredskab – stadig er yderst relevant. Måske vigtigere end nogensinde.

"Den sikkerhedspolitiske situation gør, at kravene til reservisterne og de frivillige i Forsvaret, Hjemmeværnet og beredskabet er blevet større. Dem, man samlet kalder for Reservestyrken. For jo flere trusler vi står overfor, jo vigtigere er det, at medlemmerne af Reservestyrken vedligeholder deres militære og beredskabsmæssige kompetencer. Der har virksomhederne et stort samfundsansvar. For det er jo ude hos dem, at reservisterne og de frivillige er ansat til daglig, og det er virksomhederne, som skal give dem fri til tjeneste. Vi mærker heldigvis tydeligt, at virksomhederne tager dette ansvar meget seriøst, særligt efter invasionen af Ukraine," siger Finn Winkler.

At bidrage til noget større

Det er ikke nogen hemmelighed, at det danske forsvar er udfordret i disse år. Gennem flere forligsperioder er midlerne til Forsvaret blevet beskåret. Det har ikke bare gjort, at en række af Forsvarets bygninger og materiel er i dårlig stand. Endnu værre er det, at man i alle tre værn mangler personel.

Nu skal Forsvaret genopbygges. Men her og nu står vi i en situation, hvor en lang række af Forsvarets aktiviteter simpelthen ikke kan gennemføres uden støtte fra Hjemmeværnet eller Reserven. Der er brug for alle mænd og kvinder i Reservestyrken – både dem, der er tilknyttet Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen.

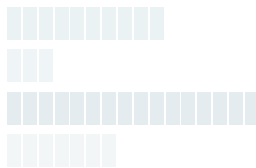
Heldigvis er man hos mange af InterForces i alt godt 2.300 medlemsvirksomheder meget bevidst om, at man som civil virksomhed også har en vigtig rolle at spille i forhold til dansk forsvar og beredskab.

"Krigen i Ukraine har i høj grad bidraget til en mere positiv fortælling om Forsvaret og om InterForce. Det er blevet et kvalitetsstempel at kunne sige, at man har reservister ansat, og at man giver fri til tjeneste," fortæller Carsten Haugaard. Han er CEO i Activator Group, der er en konsulentvirksomhed i Odense med knap 40 ansatte, hvis kerneydelser er forretnings- og organisationsudvikling, lederuddannelse og projektledelse. ➤

Finn Winkler har været chef for InterForce-Sekretariatet siden 2017. Ifølge ham betyder situationen i Ukraine, at man står et helt andet sted i dag end for blot et år siden. Virksomhedernes tilknytning til InterForce sættes i et andet relief end tidligere, og det er virksomhederne også bevidste om.

Foto: Morten Fredslund

”Folk har fået et langt bedre indblik i sikkerhedspolitik, og det er kommet tæt på efter Ruslands invasion. Det er gået op for mange, at det er vigtigt at være en del af en alliance. Hvis man kan bidrage til det ved at vise fleksibilitet over for sine medarbejdere i uniform, så er det noget, virksomhederne gerne vil,” tilføjer Carsten Haugaard.

”Man får rigtigt meget godt ud af at kombinere det bedste fra Forsvaret og det bedste fra den civile verden. Man kan lære meget af hinanden, og det er jo det, InterForce står for. Man får nogle super gode ledere og medarbejdere. Man får nogle gode arrangementer. Og så får man en følelse af at bidrage til noget større.”

Udveksling af kompetencer

Siden sin etablering i 1999 har InterForce ikke bare været båret af ønsket om at skabe tættere relationer mellem det danske erhvervsliv og dansk forsvar og beredskab. InterForce har også arbejdet for at vise, hvor stor gavn det civile arbejdsmarked har af de kompetencer, reservisterne og de frivillige tilegner sig i det danske forsvar og beredskab. Og samtidig gøre Forsvaret og beredskabet opmærksom på, hvordan de kan trække på de mange kompetencer, reservisterne og de frivillige tager med sig fra det civile.

Det er ifølge Finn Winkler stadig et af de bærende elementer i InterForces arbejde. Men det danske forsvar og beredskab skal blive bedre til at gøre det tydeligt for arbejdsgiverne, hvad de får ud af at stille deres medarbejdere, der er medlem af Reservestyrken, til rådighed.

”Hvis Forsvaret ønsker mere af virksomhederne, der skal være med til at levere arbejdskraften, skal vi også være skarpere på at fortælle, hvad man så får for pengene ved at have reservister og frivillige ansat,” siger Finn Winkler.

”Det at have en reservist eller frivillig i sin virksomhed giver nogle helt særlige ledelses- og arbejdsmæssige kompetencer, som vedkommende har fået i regi af Forsvaret eller beredskabet, og som helt eller delvis kan bringes i spil på den civile arbejdsplads. Men vi har fortsat en opgave i at få de kompetencer gjort mere konkrete og synlige,” tilføjer Finn Winkler.

InterForce-Sekretariatet har nu lagt en række kompetencebeskrivelser på sin hjemmeside, interforce.dk, der beskriver de generelle kompetencer hos hhv. konstabler, befalingsmænd og officerer.

På hjemmesiden kan InterForces medlemsvirksomheder også hente tekster og InterForce-logoer i forskellige formater, som man kan sakse til virksomhedens HR-håndbog, årsberetning, interne eller eksterne kommunikation m.v. På den måde kan man fortælle indadtil eller udadtil, hvorfor man som virksomhed har valgt at støtte InterForce. Og sidst i 2023 etablerer InterForce desuden en frontdesk, der bliver medlemsvirksomhedernes 'Point-of-Contact' og generelle indgang til Forsvaret.

En større forpligtelse

”Vi skal generelt have en bredere palet af tilbud og service og en højere grad af målrettethed,” siger Finn Winkler. ”Bl.a. derfor planlægger vi at lancere en ny

Activator Group er en konsulentvirksomhed med 40 ansatte og har været InterForce-virksomhed siden 2018. Virksomhedens CEO, Carsten Haugaard, ser det som et kvalitetsstempel at have medarbejdere fra Reservestyrken ansat.

Foto: Activator Group

type differenceret medlemskab, der knytter virksomhederne og Forsvaret tættere sammen.”

For nuværende kan man være almindelig medlemsvirksomhed hos InterForce. Det kan man kalde et holdningsmedlemsskab: Man tilkendegiver, at man vil være fleksibel ift. at give sine medarbejdere, der er medlem af Reservestyrken, fri til uddannelse og indsættelse.

Men det er planen, at det også skal være muligt at blive støttevirksomhed. Her forpligtiger virksomheden sig til årligt at give medarbejdere minimum fem dages frihed med løn, til når de skal stille op i uniform.

”Det gør en række medlemsvirksomheder allerede. Nogle virksomheder giver deres medarbejdere 5, 10 eller helt op til 15 dages fri med løn til at gøre tjeneste. Men mange virksomheder føler, at de godt kan gøre mere. For dem er det en attraktiv del af deres ESG-politik, som er en motiverende faktor ift. fastholdelse og tiltrækning af medarbejderne”, tilføjer Finn Winkler.

Partnervirksomheder

Ved at blive støttevirksomhed er den enkelte virksomhed desuden forpligtiget til at skrive tilknytningen til InterForce – og de medfølgende forpligtigelser – ind i personalepolitikken.

På sigt er det planen at gøre det muligt at gå et skridt endnu videre og etablere et 'partnermedlemskab'. Det er virksomheder, som ud over de fem dages frihed desuden har en kontraktlig, juridisk forpligtende aftale med Forsvaret. Aftalerne kan være om at levere tjenesteydelser, dele personel og know how eller stille medarbejdere, der har helt særlige civile kompetencer, til rådighed for Forsvaret i perioder. Til

gensidig gavn for Forsvaret, virksomheden og den enkelte medarbejder, der får en række nye kompetencer.

”Som InterForce-partnervirksomhed kan man skilte med, at man har en meget tæt relation til Forsvaret. Inden vi lancerer partnermedlemskabet, skal vi dog langt ned i kontrakter, udbudsregler m.v., da vi blandt andet ikke kan stille enkelte virksomheder i en overfordelagtig position ift. udbud m.v.,” siger Finn Winkler og tilføjer:

”Omvendt er vi jo i en situation, hvor Forsvaret er nødt til at have helt klare aftaler med virksomheder, der eksempelvis leverer vitalt forsvarsmateriel som f.eks. håndvåbenammunition til Forsvaret. Her må vi ind at skære kontrakterne til, så både Forsvaret, virksomheden og InterForce får mest mulig gavn af hinanden. For situationen i Ukraine betyder, at vi står et helt andet sted end for blot et år siden. Der er bestemt ikke blevet mindre brug for os, og behovet for fleksible løsninger og deling af arbejdskraft er mere aktuelt end nogensinde før.” ●

En lang række af Forsvarets aktiviteter kan simpelthen ikke gennemføres uden støtte fra Hjemmeværnet eller Reserven. Der har virksomhederne et stort samfundsansvar.

De frivillige i Hjemmeværnet er blandt dem, der spiller en tiltagende vigtig rolle for dansk forsvar og beredskab. Her som bevogtning under lodsning af amerikansk materiel i en dansk havn.

Foto: Simon Elbeck

"VI HAR EN STÆRK FORSVARS-VILJE"

"Virksomhederne skal have forståelse for, at man har ansatte, der også gør en indsats i Forsvaret."

– Henrik Dam Kristensen

"Vi har en gammeldags krig i Ukraine. Men vi har også en krig, der handler om kampen om sandheden. Misinformation og fake news er blevet en del af hverdagen, som bl.a. DR har afsløret. Cyberangreb er også blevet en del af krigen. Vi har en ny virkelighed, hvor en fjende kan lægge sundhedsvæsnen eller elnettet ned," siger Henrik Dam Kristensen, der tilføjer, at den nye virkelighed stiller krav til en stærk folkelig opbakning.

"Det betyder, at der skal være tilstrækkeligt mange, som vil arbejde inden for Forsvaret. Og at der skal være en folkelig opbakning og forståelse for, at vi investerer i Forsvaret. Men det er mit indtryk, når jeg taler med folk, at der er en forsvarsvilje. Der er en alvor i den danske befolkning om, at her er nogle vigtige beslutninger, som må tages," siger Henrik Dam Kristensen.

Henrik Dam Kristensen, tidligere minister og formand for Folketinget, overtog d. 31. maj 2023 posten som InterForces formand fra Søren Gade, den nuværende formand for Folketinget.

Tidligere formand for Folketinget Henrik Dam Kristensen (S) overtager formandsposten i InterForce. Det sker i en tid, hvor både Forsvaret og Reservestyrken vil spille en vigtigere rolle.

TEKST OG FOTOS: MICHAEL RACHLIN

Det er en lettere tid for Henrik Dam Kristensen. Efter intet mindre end 32 år i Folketinget, adskillige år som minister og godt tre år som Folketingets formand er det en mand med lidt mere plads i kalenderen, vi møder i centrum af København – et godt stykke vej fra Christiansborgs lange gange.

Men tidsånden er ikke nødvendigvis lettere. En alvor har lagt sig over Europa efter Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022. Derudover er Forsvaret kommet på dagsordenen med en tyngde, vi ikke har set i generationer. Alvoren har rodfæstet sig i befolkningen i form af en forsvarsvilje og en politisk vilje til at prioritere Forsvaret.

"Som mange andre var jeg til et arrangement den 4. maj, og jeg tror ikke, at jeg før har set så mange mennesker til den type arrangementer. I hvert fald ikke de sidste mange år. Jeg er ikke i tvivl om, at danskerne – og resten af den vestlige verden – er klar over, at der er nogle prioriteter, som ser anderledes ud i dag, end for blot få år siden," indleder Henrik Dam Kristensen.

Kampen om sandheden

Med en fortid som forsvarsordfører i Socialdemokratiet så Henrik Dam Kristensen det som oplagt at "bytte plads" med Søren Gade (V), der er den afgående formand for InterForce - og ny formand for Folketinget. Alvoren handler ikke blot om, at der er krig i Europa. Alvoren understreges også af måden, der er krig på.

meværn er synlige i en masse situationer i fredstid," siger Henrik Dam.

Ligesom der er en forsvarsvilje i befolkningen, er det vigtigt at have erhvervslivet med i samtalen.

"Det, som gennemsyrrer de udfordringer, vi står overfor, er, at det ikke kun er én brik, der skal falde på plads. Der er mange brikker, og en af dem er, at der skal være en dialog mellem Forsvaret og virksomhederne. Virksomhederne skal have forståelse for, at man har ansatte, der også gør en indsats i Forsvaret. Det giver dem nogle kompetencer inden for ledelse og personlig udvikling, og det er klart mit indtryk, at virksomhederne forstår det," siger Dam Kristensen.

"Vi skal skabe en forståelse, der går begge veje. Forsvaret skal selvfølgelig også forstå, hvilke udfordringer det kan skabe for virksomhederne. Men her i Grundtvigs fædreland har det jo aldrig været en dårlig ide at mødes og tage en dialog om det," fortæller Henrik Dam Kristensen. Han skal videre til et andet møde i en af de bestyrelser, der bl.a. har været med til at fylde hullerne i kalenderen, efter at han er stoppet i Folketinget.

Ud over formandsjobbet i InterForce sidder han bl.a. Sydslesvigudvalget og bestyrelsen i Billund Kommunes Museer. Der er også blevet til foredrag i hele landet – og mere tid til barnebarnet.

"Man starter med at lede efter livet uden for Christiansborg, når man stopper efter 32 år. Det synes jeg, at jeg er ved at finde. Jeg har altid cyklet meget, men har aldrig haft tid til at træne på faste tidspunkter. Det har jeg nu," lyder det fra det tidligere postbud fra Vorbasse. ●

"Reservestyrken spiller en vigtig rolle i forhold til kapaciteten og de evner, Forsvaret har til rådighed i afgørende situationer. Men Reservestyrken betyder også meget for forsvarsviljen. De mennesker, der er i Reserven, synliggør det for befolkningen. Og ikke mindst Hjemmeværnet betyder meget for den folkelige forankring. Hjem-

HENRIK DAM: S HAR INTET AT UNDSKYLDE

I dag er der bred enighed om Danmarks sikkerhedspolitik. Men sådan har det ikke altid været, og den dag i dag kan fodnotepolitikken i 1980'erne give anledning til diskussion – ikke mindst om Socialdemokratiets rolle.

Henrik Dam har været i partiet gennem alle årene, og han understreger, at Socialdemokratiet altid har været et forsvarsvilligt og forsvarsvenligt parti.

"Socialdemokratiet har altid bakket op om Forsvaret, og vi var drivkraft for, at vi i sin tid kom med i NATO. Fodnotepolitikken var en anden tid og spillede en anden rolle. Det var også en tid med en vanvittig atomoprustning. I dag vil jeg da gerne anerkende Ronald Reagans indsats. Men jeg synes ikke, at man kan definere Socialdemokratiets forsvarsvilje gennem en fodnotepolitik, der handlede om en specifik del af oprustningen," siger Henrik Dam Kristensen, der understreger, at han godt kan "stå på mål for Socialdemokratiets forsvarsvilje gennem historien."

Det gælder også forsvarspolitikken i 1990'erne, hvor der blev høstet den såkaldte fredsd dividende, og hvor der blev foretaget store nedskæringer i Forsvaret.

"Det er nemt at være bagklog i politik. Vi oplevede jo, at Den Kolde Krig var slut. Og vi troede, at Østersøen skulle være "fredens hav". Det blev den ikke. Samtidig var der mange andre udgifter, der pressede sig på inden for velfærd, uddannelse osv. Forsvaret blev skåret helt ind til benene. Men nu synes jeg, at vi er gode til at genopbygge det.

Henrik Dam Kristensen var selv med til at forhandle forsvarsforliget for perioden 2018-2023 på plads.

Bornholm i frontlinjen

Bornholm er kommet i frontlinjen efter Ruslands invasion af Ukraine og sprængningen af gasledninger bare 70 km fra Dueodde. Det Bornholmske Hjemmeværns opgaver har ændret sig drastisk og er steget i antal. Og snart får de bornholmske InterForce-virksomheder tilbudt mere indsigt i de nye opgaver.

AF MORTEN FREDSLUND

"Det er meget vigtigt, at virksomhederne har viden om de aktiviteter, som deres medarbejdere deltager i og får fri til, når de trækker i uniform. De militære aktiviteter kommer til at fortsætte i lang tid herovre, og derfor skal vi også tilbyde InterForce-virksomhederne reel indsigt i dem. Det er ikke længere nok med blot et foredrag."

Det siger InterForce Bornholms nytiltrådte formand, Peter Lund Olsen, der er ejer og direktør i Knudsker EL.

Han tiltrådte sit nye tillidshverv i marts 2023, og han er ikke i tvivl om, at Ruslands invasion af Ukraine har skærpet det bornholmske erhvervslivs interesse for Forsvaret og Hjemmeværnets aktiviteter på øen. Særligt har sprængningerne af gasforsyningsledninger Nord Stream 1 og 2 bragt situationens alvor meget tæt på.

"Selv om Ukraine jo blot er lidt længere østpå, er det både mentalt og fysisk stadig et stykke herfra. Men da den her gasledning blev sprunget i luften, da kunne jeg personligt mærke, at NU kom det altså meget tæt på. Det var jo lige før, man kunne køre ned på syddøen og se resultatet af en militær aktion. Det er meget tankevækkende og meget ubehageligt. Oveni kom så al den efterfølgende aktivitet med F-16-fly i luften og flådeaktivitet omkring øen de seneste mange måneder. Det har været en øjenåbner. Vi hører næsten dagligt F-16-fly i luften over øen. Det er helt nyt og samtidig også uhyggeligt. For vi ved, at så er de oppe og afvise igen med skarpe våben på flyet," siger Peter Lund Olsen og tilføjer:

"Da den her gasledning bliver sprunget i luften, da kunne jeg personligt mærke, at NU kom det altså meget tæt på."

– Peter Lund Olsen, formand for InterForce Bornholm

Foto:
Anders V. Fridberg / Forsvaret

"De militære aktiviteter prikker en i mellemgulvet og gør os opmærksom på, at det faktisk ikke er så langt væk."

Et ændret syn på Hjemmeværnet

Peter Lund Olsen fik Knudsker EL med i Interforce for mere end 10 år siden. Via deltagelse i en lang række InterForce-aktiviteter har han fået større forståelse for Forsvaret samt dets behov og udfordringer.

"For 10-15 år siden anså mange Hjemmeværnet for at være en slags 'spejder for voksne', som det i perioder kunne være svært at tage alvorligt. Nu er det gået op for de fleste, at Hjemmeværnet og soldater i Reserven er noget, vi i høj grad har behov for i relation til vores sikkerhed. Og når der er behov for Reservestyrken, så er der selvfølgelig også behov for, at de mennesker, der er involveret i Reservestyrken, får noget velvillighed fra deres arbejdsgivere – ellers du'r det jo ikke," siger Peter Lund Olsen.

Han ser gerne flere virksomheder i den bornholmske gren af InterForce. Dog ønsker han ikke at sætte et tal eller en procentsats på.

"Jeg tænker, at jeg via mit netværk kan levere en indsats, så kendskabet til InterForce bliver fremmet generelt. Men

I marts tiltrådte Peter Lund Olsen som ny regional formand for InterForce Bornholm. Siden 2012 har han været direktør og ejer af Knudsker EL, der med 42 ansatte er Bornholms største el-installationsfirma.

Foto: Privat

Da oberstløjtnant Ulrik Skytte i tiltrådte som chef for Det Bornholmske Hjemmeværn og samtidig blev militær koordinator i InterForce Bornholm i 2021, stod der ikke bevæbnede hjemmeværnssoldater rundt om på klippeøen. Det gør det med jævne mellemrum nu, når det etableres Midlertidig Militært Område ifm. bevogtning af fly, materiel og objekter.

Foto: Jacob Kongsmar Jørgensen

er 400 medlemsvirksomheder et mål i sig selv? Jeg vil hellere måle på, om de folk herovre, som er involveret i Reservestyrken, får den frihed, der er nødvendig, for at de kan udøve deres opgaver. Det, tænker jeg, er vigtigere end et bestemt antal,” tilføjer Peter Lund Olsen.

Erhvervslivet og den nye sikkerhedssituation

Det er Bornholms garnisonskommandant og chef for Det Bornholmske Hjemmeværn, oberstløjtnant Ulrik Skytte, der som militær koordinator udgør den anden halvdel af ledelsen i InterForces østligste region.

”Opgaverne for Hjemmeværnet på Bornholm har fuldstændigt ændret karakter. Antallet af øvelser og indsættelser er mangedobbelt, og vi har operative indsættelser i ét væk. Da jeg tiltrådte for et par år siden, stod der ikke hjemmeværnssoldater med skarpladte våben rundt omkring på øen. Men nu opretter vi hyppigt et Midlertidig Militært Område, hvor hjemmeværnssoldaterne står med skarpladte våben, og deres indsats er blevet meget konkret og meget virkelig. Men det gør også, at hjemmeværnssoldaterne kan se, at der rent faktisk er brug for dem til skarpe opgaver lige nu og her,” siger Ulrik Skytte.

Det Bornholmske Hjemmeværn holder til på Almegårds Kaserne i Rønne og har tilknyttet godt 700 frivillige hjemmeværnssoldater. Heraf er knap 300 aktive, mens godt 400 indgår i en reserve med lempeligere krav. Kasernen huser desuden Gardehusarregimentets

III Opklaringsbataljon, som iflg. planen får tilknyttet yderligere 125 soldater i 2025.

”Kasernen skal udbygges, og netop nu er man i gang med bygningen af tre standardgarager til samlet 240 mio. kr. En lokal entreprenør har vundet udbuddet. Så det, at vi står i en ny sikkerhedssituation, gør jo også, at der falder noget af til øens lokale erhvervsliv,” tilføjer Ulrik Skytte.

Bevogtning med skarpladte våben

På Bornholm er ca. to procent af indbyggerne medlem af Hjemmeværnet. Men med udgangspunkt i den sikkerhedspolitiske situation ser Ulrik Skytte gerne, at antallet af bornholmske hjemmeværnssoldater øges med 100 frivillige. Det anser han for sandsynligt inden for få år.

Han fortæller, at Det Bornholmske Hjemmeværn på bagkant af Ukraine-krisen bl.a. har udført bevogtning med skarpladte våben af radarstationer og F-16-fly i månedsvis. Derudover er sikkerhedsbevidstheden blandt virksomheder og borgere på Bornholm steget markant.

”Samtidig er der en speciel ø-mentalitet på Bornholm. Vi ligger ude midt i Østersøen, halvejs til Kaliningrad. Så her er konflikten mod øst meget mere konkret, end det måske opleves andre steder. Den øgede sikkerhedsbevidsthed udmønter sig bl.a. i, at rigtig

Det Bornholmske Hjemmeværn tæller godt 700 frivillige hjemmeværnssoldater. I marts blev der gennemført en 48 timers-øvelse med tæt på 200 deltagere, som tog udgangspunkt i den ændrede sikkerhedssituation i nærområdet omkring Østersøen.

Foto: Sarah Thun Kristensen

”Vi ligger ude midt i Østersøen, halvejs til Kaliningrad. Så her er konflikten mod øst meget mere konkret, end det måske opleves andre steder.”

– oberstløjtnant Ulrik Skytte, militær koordinator i InterForce Bornholm

mange ønsker at gøre noget aktivt for fællesskabet. Der kommer simpelthen folk og banker på og siger, at de gerne vil være medlem af Hjemmeværnet. Og blandt både offentlige og private virksomheder oplever vi en velvillighed og en åbenhed for bl.a. at give hjemmeværnssoldater og reservister fri med løn i arbejdstiden til tjeneste i både Hjemmeværnet og det øvrige forsvar,” siger Ulrik Skytte.

Ligesom den nytiltrådte civile formand, Peter Lund Olsen, mener han, at det er vigtigt, at InterForce-virksomhederne får indblik i de opgaver, som Hjemmeværnet løser på øen.

”Derfor prøver vi også at invitere virksomhederne tættere ind i fællesskabet. F.eks. ved at invitere dem ud at opleve vores indsats, så de kan se, hvordan afvisningsberedskabet virker. Vi forsøger at tilbyde støttevirksomhederne noget meget konkret og specifikt i forhold til Bornholm. På den måde kan de se, hvad pokker deres medarbejdere laver, når de har fået fri fra arbejde for at støtte Hjemmeværnet eller Forsvaret.”

Frihed som personalegode

InterForce Bornholm vil desuden invitere medlemmerne ud i virksomhederne at vise, hvor bl.a. de frivillige fra Hjemmeværnet arbejder.

”For vi tror på, at medarbejdere, der er tilknyttet Reservestyrken, rent faktisk får kompetencer med sig tilbage til virksomheden. Så vi prøver også at række ud og vil gerne vise, hvordan det konkret udmøntes. Mange medarbejdere er jo stolte af det, de bidrager med til Hjemmeværnet, samtidig med at de også giver noget til virksomheden,” siger Ulrik Skytte.

Hos Knudsker EL har Peter Lund Olsen gennem tiden haft flere ansatte, som enten har været medlem af Hjemmeværnet eller en del af Reserven.

”Medarbejdernes tilknytning til Reservestyrken kan sidestilles med en fritidsaktivitet, som de brænder for. Ved at give dem den nødvendige frihed kan virksomheden please medarbejderen i en tid, hvor der er mangel på arbejdskraft,” siger Peter Lund Poulsen og tilføjer:

”Nogle firmaer sætter en cola-automat og et bordtennisbord op, som medarbejderne kan hygge sig med, når de har pause. Men som en del af de ansættelsesgoder, der bliver brugt til at holde på folk, kan man i stedet sige, at i det her firma giver vi dig fri til at tage på Hjemmeværnsøvelse eller deltage i aktiviteter i Forsvaret som soldat i Reserven. For hvis vi skal have en brugbar Reservestyrke, så er erhvervslivet simpelthen nødt til at være fleksible og være velvillige, når der kommer en og spørger om fri i en uge, fordi han skal deltage i aktiviteter med Hjemmeværnet eller Forsvaret. Den fortælling er blevet lettere at servere nu – selv om det er på en trist baggrund,” siger Peter Lund Olsen, der som formand har afløst direktør i Victor Vask, Kenn Kjellberg. ●

AFSTED MED KORT VARSEL TIL TYRKIET

Jan Kildelund og Martin Munk Hansen smed, hvad de havde i hænderne, for at blive udsendt med Beredskabsstyrelsen til Tyrkiet. For et voldsomt jordskælv havde ramt landet, og der var brug for hjælp. Deres arbejdspladser bakkede op.

AF EMMA KIRKETERP

Beredskabsstyrelsen udsendte i februar og marts personel til de såkaldte TAST-teams, som skulle understøtte EU's koordinationsarbejde, blandt andet med internet og telefoni.

Foto: Jan Kildelund

Sent om eftermiddagen den 6. februar 2023 ringer Jan Kildelund til sin chef i PowerNet, Per Buchard Hansen. Det skal gå lidt stærkt. Jan Kildelund står på Beredskabsstyrelsens kaserne i Herning, hvor han er en del af Reserven. Der skal en fortrop på to personer af sted til det jordskælvsramte område i Tyrkiet i morgen tidlig. Kan han få to uger fri? Fra i morgen af, altså, spørger Jan sin chef.

”Selvfølgelig kan du det,” svarer Per Buchard Hansen. Opkaldet bliver kort.

Sammenlagt taler de to sammen i 10 minutter, inden Jan Kildelund morgenen efter står i Københavns Lufthavn på vej til den tyrkiske del af det område, der er blevet ramt af et kraftigt jordskælv dagen forinden.

Jan Kildelund har akkurat nået at aflyse nogle møder og overdrage et par opgaver til sine kollegaer og til Per Buchard Hansen.

Jan Kildelund har været en del af Beredskabsstyrelsens reserve siden 2018. Til daglig er han produktansvarlig for PowerNets IT-løsninger, som de leverer til den danske sundhedssektor.

Foto: Jan Kildelund

Jan Kildelund har altid en pakket taske stående klar på Beredskabsstyrelsens kaserne i Herning. Denne gang skulle der dog suppleres med ekstra varmt tøj til den tyrkiske vinter.

Foto: Jan Kildelund

Ud over IT-udstyr havde Beredskabsstyrelsen også telte med, som personel fra EU's koordineringsindsats kunne overnatte i. Teltene blev slået op i de tyrkiske byer Adiyaman og Malatya, som begge var berørt af jordskælvet.

Foto: Jan Kildelund

”Det er selvfølgelig timingen i det, som kan være udfordringen. Men der havde vi en fin dialog. Man er nødt til at værne om sin arbejdsplads som ansat hos PowerNet. Men PowerNet kommer jo ikke først, når der er en krise af den kaliber, hvor man ved, at her er der en, der kan gøre en forskel,” konstaterer Per Buchard Hansen og fortsætter:

”Det er vigtigt, at arbejdspladsen fungerer, og at Jan har en arbejdsplads at komme tilbage til. Men det, der sker ude i den store verden, er også vigtigt. Det har ikke noget at gøre med, at vi er en humanitær virksomhed, der skal redde verden. Men jeg synes, det hele hænger sammen.”

Et løfte der blev holdt

Da Jan Kildelund blev ansat i IT-virksomheden PowerNet for halvandet år siden, fortalte han sin chef, at han var i Reserven, og at der derfor kunne komme et tilbud om en udsendelse. På et tidspunkt.

I sine 12 år i Beredskabsstyrelsen som fastansat IT-teknolog og seniorsergent har han i gennemsnit

været udsendt en gang om året til diverse katastrofer og kriser rundtomkring i verden. En stor del af dem har været jordskælv.

Med hans specialiserede viden om det IT-udstyr, som Beredskabsstyrelsen har at sætte op til at understøtte redningsaktioners koordineringsindsats, ville tilbudet om endnu en udsendelse nok komme en dag.

Jan Kildelund var derfor spændt på, om chefens løfte dengang stadig stod ved magt.

”Det var jo fedt, at det stadigvæk gjaldt, når jeg reelt kom og sagde, at nu var det altså nu,” siger Jan Kildelund, der selvfølgelig også skulle afklare udsendelsen med sin hustru og sine børn.

For Per Buchard Hansen er spørgsmålet om Jans udsendelse i høj grad også et spørgsmål om fleksibilitet.

”Hvis Jan ikke kunne have fået friheden til at gøre det, så ville han sidde og tænke, at det var dog ærgerligt. Når han nu havde både lysten og evnen, og der

var brug for ham, og det var noget, der gør noget for ham, så skulle han selvfølgelig det,” siger Per Buchard Hansen.

Holdånd på arbejdspladsen

Ankommet til Tyrkiet kører Jan Kildelund og hans officerskollega til byen Gaziantep, hvor EU og også FN's redningsindsats har base. Det ligger cirka 30 kilometer fra jordskælvets epicenter. De to fra Beredskabsstyrelsen er en del af et nordisk såkaldt TAST-team – technical assistance and support team. De skal understøtte EU's koordinationsarbejde, blandt andet med internet og telefoni. Med sig har de også en teltlejr til 50 personer, som fordeles på to byer, Adiyaman og Malatya.

Jan Kildelund driver sidstnævnte lejr i 14 intense dage, inden han bliver afløst af endnu et hold danskere fra Beredskabsstyrelsen.

”Forud for min udsendelse tænkte jeg selvfølgelig, at nu hælder jeg det hele over på mine kollegaer i PowerNet. Vi har jo alle sammen nok at se til. Men

”Jeg er helt sikker på, at det, at jeg bruger tid på beredskabet, giver mig nogle styrker, som jeg kan bidrage med på jobbet.”

– Martin Munk Hansen, frivillig i Beredskabsstyrelsen

jeg tror, at hvis det ikke var, fordi opgaven i Tyrkiet var så alvorlig, som den var, så ville jeg nok have haft svært ved at tage af sted,” siger Jan Kildelund. Mens han er udsendt, bliver han aflønnet af Beredskabsstyrelsen.

Når han har en ledig stund fra driften af lejren i Malatya, skimmer han sin arbejdsmail for at sikre sig, at alle mails har en anden kollega cc. Derhjemme ved Per Buchard Hansen, at han kan få fat på Jan via satellittelefon, hvis det er absolut nødvendigt. Det bliver det heldigvis ikke.

Til gengæld sender Jan Kildelund opdateringer hjem i ny og næ, også til kollegaerne i PowerNet.

Blandt andet modtager Per Buchard Hansen og hans medarbejdere en dramatisk beretning om en aften,

hvor Jan Kildelund sidder i en hal med et hold kinesiske redningsfolk og drikker te og spiser suppe. Da rammer et efterskælv området, og de må alle løbe ud på parkeringspladsen foran bygningen.

”Det blev noget, vi fulgte med i herhjemme. Det skabte faktisk noget internt, næsten holdånd. Det gør så sandelig noget for et sammenhold. Men det gør også noget for, at man føler, at man hører til,” siger Per Buchard Hansen.

Godt forberedt

I Aarhus går Martin Munk Hansen i mellemtiden og forbereder sig på, at tilbuddet om en udsendelse til Tyrkiet kan komme. Han er frivillig i Beredskabsstyrelsen og en del af den samme gruppe af IT-kyndige som Jan Kildelund. Martin Munk Hansen arbejder til daglig som softwareingeniør i virksomheden Roku Inc., som fremstiller udstyr og software til streaming.

”Jeg var ikke så bekymret for at spørge min chef, Rasmus. Han ved, at jeg gerne vil det her i Beredskabsstyrelsen. Og HR er altid efter mig i forhold til at få afholdt mine feriedage,” siger Martin Munk Hansen med et lille grin.

Han forbereder sin chef, Rasmus Frich, de næste fire-fem dage, inden opkaldet fra Beredskabsstyrelsen endelig kommer.

Når Jan Kildelund havde mulighed for det, sendte han opdateringer hjem til sin familie og til sine kollegaer i PowerNet – for at fortælle, at alt var godt. Særligt, når nyheden om efterskælv ramte de danske medier.

Foto: Privat

”Martin var god til at foregribe begivenhederne. Så han havde gjort sit forarbejde, da han kom og spurgte, om han måtte tage af sted,” husker Rasmus Frich.

Sammen får de aftalt, hvilke opgaver skal uddelegeres, og om der er noget, der skal sættes i bero. Martin Munk Hansen får sat et autosvar på sin mail om, at han altså ikke lige er tilgængelig i perioden.

Martin Munk Hansen skal under sin udsendelse stå for driften af den ene af teltlejrene. Derudover skal han sørge for, at det øvrige personale får mad, at generatorerne er tankede, og internettet i lejren er stabilt. Og så hjælper han til med at få holdets sammenbragte IT-udstyr til at spille sammen.

Senere bliver han udlånt til FN's hovedkoordinationscenter i Gaziantep, hvor han skal holde styr på FN-personalets pulje af biler. En arbejdsopgave, der adskiller sig væsentligt fra de hjemlige.

”Jeg er helt sikker på, at det, at jeg bruger tid på beredskabet i min fritid, giver mig nogle styrker, som jeg kan bidrage med på jobbet i Roku Inc. Noget så simpelt som tilgangen til at løse et problem. Når man lærer at blive brandmand, så lærer man om trepunktsbefalinger. Min tilgang til problemer er nok nogle gange påvirket af, hvordan man tackler problemer, når det ikke figurativt brænder, men når det rent faktisk brænder,” siger Martin Munk Hansen. Han har også tidligere været udsendt til Sverige i forbindelse med kraftige naturbrande i 2018.

Akklimatisering til hverdagen

Jan Kildelund har været udsendt 12 gange tidligere med Beredskabsstyrelsen. Derfor ved han, hvordan mennesker og omgivelser bliver påvirket ved et jordskælv, og at der tilmed er stor risiko for efterskælv. Alligevel bliver han overrasket over omfanget af ødelæggelserne i Tyrkiet. På strækningen mellem de to teltlejr, som det tager en hel nat at tilbagelægge i bil, er der sammenstyrtede bygninger overalt.

Denne gang skal han heller ikke tilbage til et job i beredskabet, men altså et civilt et af slagsen i PowerNet, da han 14 dage senere sidder på et fly på vej hjem til Danmark.

Det kræver mere omstilling end sædvanligt.

”Man skal jo trappe ud igen, når man kommer hjem fra et så intenst arbejdsmiljø. Det er faktisk den største opgave. Det var jo første gang, hvor jobbet derhjemme ikke var Beredskabsstyrelsen, vagter, brandbiler og udsendelse af rotationshold. Altså et job, hvor man får lov til at drosle lige så stille ned. Her kom jeg lige hjem... til en mailboks,” siger Jan Kilde-

Martin Munk Hansen er frivillig i Beredskabsstyrelsen og var udsendt til Tyrkiet i februar og marts. Til daglig arbejder han som softwareingeniør i virksomheden Roku Inc.

Foto: Martin Munk Hansen

lund, som derfor beder sin chef, Per Buchard Hansen, om en ekstra fridag ved hjemkomsten. Han får to.

For Per Buchard Hansen er udsendelsen og fleksibiliteten fra arbejdspladsens side et væsentligt led i at værne om medarbejderens trivsel.

”Jan blev sat fri til at træffe et valg, der gjorde noget godt for ham. Er det udvikling? Det ved jeg ikke. Men det er i stor stil trivsel på den lange bane. For når Jan kigger tilbage på året, så har det været et år, hvor han har fået lidt af begge verdener,” siger PowerNets direktør, Per Buchard Hansen.

Dén frihed til at blive udsendt har betydning for Jan Kildelund.

”Jeg kan få lov til at beholde den del af min identitet. Og så giver det mig muligheden for at komme ud og tilbage igen og se tingene med nye, friske øjne på min arbejdsplads. Så det giver et afbræk,” siger Jan Kildelund.

Klogere på sig selv

Martin Munk Hansens udsendelse til Tyrkiet varer tre uger. Arbejdsopgaverne er omskiftelige, og tempoet er til tider hektisk. Men han oplever det som et velkomment sceneskift, før han igen vender tilbage til dagligdagen i Roku Inc. i Aarhus.

”Jeg er taknemmelig for, at jeg har den fleksibilitet på min arbejdsplads og i min rolle på arbejdspladsen. Under min udsendelse har jeg lært mig selv lidt bedre at kende. Jeg har for eksempel lært at arbejde med og blive mere opmærksom på faretegnene på stress,” siger Martin Munk Hansen.

Det giver ikke direkte arbejdspladsen noget – hverken økonomisk eller kompetencemæssigt – at Martin Munk Hansen er udsendt. Men hans chef, Rasmus Frich, kan sagtens få øje på klare fordele. Særligt på det menneskelige plan. For ham er fleksibiliteten en vigtig måde at holde en medarbejder glad.

”Indirekte får vi en medarbejder, som har haft nogle personlige overvejelser om, hvem han er, hvad han kan, og hvad han også finder glæde i. For hver gang, Martin har været ude på sådan en tur, kommer der nogle nye anerkendelser, og nogle nye ting, han har været udsat for og prøvet. Han bliver mere klar over, hvem han selv er, og hvad han trives med,” siger Rasmus Frich. ●

Jan Kildelund og Beredskabsstyrelsens øvrige udsendte sørgede blandt andet for, at personel fra EU og FN kunne koordinere redningsindsatsen i Tyrkiet.

Foto: Privat

SKARP BEVOGTNING MED HJEMMEVÆRNET

Hjemmeværnets frivillige soldater bevogter i stigende grad danske havneområder og flyvepladser, når NATO-partnere som USA og Storbritannien transporterer militært materiel til og fra Østeuropa.

AF MORTEN FREDSLUND

"På den lange bane er der en økonomisk konsekvens for mig. Men ser man bort fra det, er det fantastisk, at jeg har mulighed for at være indsat i knap tre måneder for at støtte i forbindelse med Host Nation Support. Allerede da jeg blev ansat, gjorde jeg det klart, at Hjemmeværnet fylder meget hos mig, og at jeg ville komme til at bruge en del timer dér. Til denne opgave har jeg fået fri i 74 dage."

Det fortæller den 38-årige assisterende lagerchef og kaptajn i Flyverhjemmeværnet Mikkell. Han har været indsat med Hjemmeværnet i forbindelse med en større værtsnations-opgave - kaldet Host Nation Support. Det er operationer, hvor NATO-allierede benytter Danmark som indskibnings-land for materiel, der skal sendes til Østeuropa eller baser i bl.a. Tyskland.

"Min direktør skulle lige tygge på at give mig fri med en reduceret løn i så lang en periode. Men han gav mig grønt lys. For han mener, at det giver god mening, at jeg får noget ledelseserfaring fra andre niveauer end dér, hvor jeg er vant til at bevæge mig. Der er heller ingen tvivl om, at jeg får kompetencer

med mig tilbage, som jeg kan bruge i virksomheden. Man lærer ekstremt meget ledelsesmæssigt ved at være med på den her typer opgave," siger Mikkell, der til daglig har ledelsesansvar for 74 medarbejdere i en større dansk fødevarevirksomhed. Under en større Host Nation Support-opgave i april 2023 var han stationeret på Esbjerg Lufthavn, hvor han var ansvarlig for Flyverhjemmeværnets logistik.

Antallet af Host Nation Support opgaver er steget markant de seneste år. Og situationen i Ukraine har betydet et øget fokus på netop den type operationer. Det er Forsvarskommandoens Operationsstab, der planlægger og koordinerer Host Nation Support opgaverne, HNS, med Danmarks NATO-allierede.

Det er primært i forhold til bevogtningen af de store mængder militært materiel, at der i stor stil bliver trukket på Hjemmeværnets frivillige soldater. Under HNS-opgaven i Esbjerg i udgangen af april var der et par håndfulde amerikanske helikoptere i lasten. Derfor havde Flyverhjemmeværnet en stor aktie i opgaven, hvor personel fra Marine- og Hærhjemmeværnet også var involveret.

Frivillige soldater fra Flyverhjemmeværnet stod døgnet rundt for bevogtningen af de amerikanske helikoptere i Esbjerg Lufthavn.

Foto: Lærke Raunsgaard Weensgaard, FHV

Fastansatte, reserveofficerer og frivillige hjemmeværnssoldater

”Vi ser den her type opgave vokse. Det er planen, at vi også skal øve det mere. Bl.a. under en stor NATO-øvelse, Steadfast Defender, til næste år. Her der skal der indskibes NATO-materiel på flere danske faciliteter samtidig,” fortæller oberst Jens Riis-Vestergaard, som er chef for Logistikafdelingen i Forsvarskommandoens Operationsstab.

”Der bliver knald på,” tilføjer han. ”Vi får brug for alle, vi kan trække på: fastansatte, reserveofficerer og personel fra Hjemmeværnet. For min afdelings vedkommende har jeg til daglig to officerer fuldtidsbeskæftiget på denne type opgave og en håndfuld reserveofficerer, som kan træde til. Men vi skal være endnu flere til den her type opgave. Vi vil se mange af den slags i fremtiden.”

Indledningsvis styrker obersten den sektion, der håndterer Host Nation Support, med yderligere tre officerer, hvoraf de to er fra Reserven. Den konkrete bevogtningsopgave i havne og på flyvepladser bliver dog løst af Hjemmeværnet.

”Host Nation Support er en prioriteret opgave, som Forsvaret ville skulle løse selv, hvis vi ikke kunne trække på Hjemmeværnet. Men det ville så gøre ondt et andet sted, hvor vi skulle tage soldaterne fra. Bevogtning er en kerneopgave i Hjemmeværnet, og HNS-opgaverne er derfor super relevante for Hjemmeværnet med deres lokalkendskab og kendskab til de lokale samarbejdspartnere, der er involveret i en opgaven,” fortæller Jens Riis-Vestergaard, da vi møder ham på havnen i Aarhus, som lagde kaj til byens første Host Nation Support-operation i januar 2023.

”Der er ingen tvivl om, at jeg får kompetencer med mig tilbage, som jeg kan bruge i virksomheden. Man lærer ekstremt meget ledelsesmæssigt ved at være med på den her typer opgave.”

– Mikkelt, Hjemmeværnsfrivillig

Amerikansk Apache-helikopter bliver fragtet fra skibet til et venteområde, hvorfra den skal flyve videre til Esbjerg Lufthavn. Personel fra Flyverhjemmeværnet bevogtede de mange helikoptere på havnen og i lufthavnen i Esbjerg.

Foto: HJV FOTO

Materiellet, der ankom og blev linet op på havnen i Aarhus, tilhører den amerikanske 2nd Armoured Brigade Combat Team, 1st Cavalry Division, fra Texas. Knap 700 sandfarvede militære køretøjer og containere blev kørt ud af bugen på det 228 meter lange og godt 50 meter høje amerikanske fragtskib ARC Independence. Under den senere opmarching på havneområdet blev en del af havnen erklæret Midlertidigt Militær Område. Det betød, at det krævede særlig tilladelse, hvis man skulle passere de bevæbnede vagter fra Hjemmeværnet.

Tilfredse amerikanere

Danmark er blot det tredje land i Nordeuropa, som USA har valgt til ind- og udskibning af militære køretøjer og materiel som led i en større, løbende logistikoperation. Det gav stor medieopmærksomhed og tilstedeværelse af adskillige politikere og højtstående officerer fra ind- og udland.

”Når vi udvælger en modtagehavn, er der mange faktorer i spil,” siger oberstløjtnant J. Tillman. Han er chef for 838th Transportation Battalion - SDDC, som er ansvarlig for ind- og udskibning af al amerikansk materiel til og fra Nordeuropa.

”Men langt hen ad vejen handler det om de mennesker, der hjælper os med at løse opgaven. Her har jeg noteret mig, at dansk personel virkelig gør en forskel. Den hjælp og støtte, vi har brug for, bliver altid imødekommet. Særligt i relation til Hjemmeværnssoldaterne er det tydeligt, at de vil gøre alt, hvad der overhovedet er muligt, for at få tingene til at ske og lykkes, og som kan gøre operationen til en succes. Med den indstilling og det mind-set bliver

Til daglig er Mikkelt assisterende lagerchef med ledelsesansvar for 74 medarbejdere. Da den amerikanske hær i april lossede omkring 30 helikoptere i Esbjerg, havde Mikkelt som frivillig kaptajn i Hjemmeværnet ansvaret for Flyverhjemmeværnets logistik i Esbjerg Lufthavn.

Foto: Lærke Raunsø Weensgaard, FHV

Chefen for Forsvarskommandoens Logistikafdeling, oberst Jens Riis-Vestergaard, tv., understreger, at Host Nation Support er en prioriteret opgave for Forsvaret, og at bevogtningen af materiellet er en af Hjemmeværnets spidskompetencer.

Foto: Morten Fredslund

Under det stigende antal Host Nation Support-opgaver er alle grene af Hjemmeværnet indsat i forbindelse med bevogtning af det militære materiel. Her ses Marinehjemmeværnet patruljere ved det 228 meter lange ARC Independence i Aarhus Havn i januar 2023.

Foto: Morten Fredslund

det selvsagt nemmere for os at gennemføre operationen som planlagt.”

”I de øvrige Nordeuropæiske havne, vi benytter, er det udelukkende fuldtids-professionelle soldater fra de respektive landes stående militærstyrke, som håndterer bevogtningen. Men at det er frivillige Hjemmeværnssoldater, der håndterer opgaven i Danmark - og for første gang her i Aarhus - er vi helt trygge ved. For det handler ikke om, hvorvidt du er professionel soldat på fuld tid, når blot dit fokus er på rette sted. Det er præcis, hvad vi ser hos personellet i Hjemmeværnet,” tilføjer den amerikanske bataljonschef.

Dybt imponeret brigadegeneral

På kajen var også vicechefen i Forsvarskommandoens Operationsstab, brigadegeneral Jette Albinus, til stede. Hun betegner Host Nation Support som en reel, skarp opgave, hvilket tilstedeværelsen af de bevæbnede hjemmeværnssoldater på området også indikerede.

”Efter 24. februar sidste år, hvor Rusland invaderede Ukraine, har vi set en stigning i aktiviteter, hvor vi har skullet oparbejde vores egen kapacitet til Host Nation Support. Desværre, kan man jo sige, for situationen er blevet mere alvorlig. Så når vi får materiel ind, er opgaven med at passe på materiellet, mens det er på

Chefen for 838th Transportation Battalion - SDDC, oberstløjtnant J. Tilman, er ansvarlig for ind- og udslibning af al amerikansk materiel til og fra Nordeuropa. Han påpeger, at mindsettet hos de danske Hjemmeværnssoldater var med til at gøre operationen i Aarhus til en succes.

Foto: Morten Fredslund

”Jeg bliver bare altid dybt imponeret, når jeg ser, at det er frivillige, der stiller op og gør det flere dage i træk og virkelig gør en forskel.”

– Jette Albinus, vicechef i Forsvarskommandoens Operationsstab

havnen, også blevet mere vigtig,” siger Jette Albinus, der tidligere i karrieren har været stabschef i Hjemmeværnsskommandoen.

”At se Hjemmeværnet håndtere opgaven, gør mig da megastolt. Det siger jo noget om Hjemmeværnets niveau, at de fagligt er i stand til at løse den opgave her. Jeg bliver bare altid dybt imponeret, når jeg ser, at det er frivillige, der stiller op og gør det flere dage i træk og virkelig gør en forskel,” siger Jette Albinus.

I Aarhus er det Hærhjemmeværnsdistrikt Østjylland, der har haft hovedopgaven med planlægning og etablering af det Midlertidige Militære Område på havnen. Ud over at stille med frivillige til bevogtning og adgangskontrol i den første fase af operationen var det også hjemmeværnsdistriktets frivillige stab, der passede den døgnbemandede vagtcentral i hele perioden.

Frivillige hjemmeværnssoldater på patrulje i det Midlertidige Militære Område, der blev oprettet på Aarhus Havn i forbindelse med Host Nation Support-opgaven i januar 2023.

Foto: Morten Fredslund

Alsidighed og bredde

”Host Nation Support er en god og relevant opgave, som mange af distriktets cirka 950 aktive hjemmeværnssoldater har budt ind på. Som chef er det altid dejligt at være ude hos sine soldater. Det er der tid til her - ligesom på en mission, hvor man er blandt sine soldater 24/7,” siger chefen for Hærhjemmeværnsdistrikt Østjylland, oberstløjtnant Christina Skou Pojezny.

Hun understreger, at selv om Host Nation Support-opgaven er spændende på alle måder, og at den har så høj prioritet, at den rydder pladen i forhold til andre aktiviteter, så skal den løses ved siden af alle de andre opgaver.

”Derfor skal der økonomiseres med kræfterne til de øvrige aktiviteter. Det er vigtigt at huske på, at soldaterne er frivillige og både har et familie- og arbejdsliv, som også skal passes. Derfor kan vi ikke ensidigt fokusere på den her ene opgavetype,” siger Christina Skou Pojezny og tilføjer:

”Hjemmeværnets soldater afspejler samfundets alsidighed og bredde. Hver gang vi rykker ud for at støtte politiet eller understøtte det øvrige samfund, er det reelt en skarp opgave, hvor den enkelte frivillige hjemmeværnssoldat stiller op for Danmark, fordi vedkommende har truffet et aktivt valg. For nogle kræver det, at man møder stor fleksibilitet hos sin arbejdsgi-

ver. Her tror jeg, at Host Nation Support-opgaverne kan være med til at vise arbejdsgiverne – og danskerne generelt – den store alsidighed og bredde af opgaveløsninger, som Hjemmeværnet er i stand til at løse til støtte for vores samfund.”

Inviteret indenfor

Oberstløjtnant Christina Skou Pojezny hentyder her til den militært mere skarpe bevogtningsopgave i relation til HNS-opgaverne, hvor hjemmeværnssoldaten bærer beskyttelsesudrustning og våben i det Midlertidige Militære Område, og hvor Hjemmeværnssoldatens beføjelser er klart defineret.

I forbindelse med HNS-opgaven i Aarhus inviterede InterForce Region Midtjylland støttevirksomhederne indenfor til en orientering og rundvisning. Her fortalte oberstløjtnant Christina Skou Pojezny bl.a. om den konkrete opgave og anvendelsen af frivilligt personel.

”Arrangementet var en god anledning til at orientere om vores frivillige soldater indsats, og hvilke vilkår de indsættes under. Det gør bare tingene langt nemmere, når arbejdsgivere, ledere og chefer kender til medarbejderens indsats som frivillig i Hjemmeværnet. Og det kendskab bidrager til en øget forståelse og accept, når en medarbejder spørger om fri til at løse opgaver for Hjemmeværnet eller det øvrige forsvar,” tilføjer distriktschefen. ●

Den amerikanske hær benytter enorme bil-fragtskibe, når der fragtes militærmateriel til Europa. I Aarhus var det ARC Independence, der lagde til kaj. Skibet er 228 m langt, 52 m højt og kan rumme mere end 6.000 køretøjer.

Foto: Morten Fredslund

Brigadegeneral Jette Albinus var som tidligere stabschef i Hjemmeværnet stolt over at se det faglige niveau hos de frivillige Hjemmeværnssoldater, der løftede bevogtningsopgaverne på Aarhus Havn i januar 2023.

Foto: Morten Fredslund

Da Aarhus Havn lagde kaj til byens første Host Nation Support-opgave, havde chefen for Hærhjemmeværnsdistrikt Østjylland, oberstløjtnant Christina Skou Pojezny, ikke problemer med at finde frivillige til at løse bevogtnings- og vagtopgaven blandt distriktets cirka 950 aktive hjemmeværnssoldater.

Foto: Morten Fredslund

DANMARK I KOSOVO

– 25 år og stadig aktuelt

Hjemmeværnet skal aflaste Hæren i Kosovo, hvor de er en del af KFOR-styrken. En mission, der har været en stor succes trods den seneste tids uro, mener ekspert.

AF MICHAEL RACHLIN

Fra august og de kommende to år sender Hjemmeværnet folk til Kosovo, hvor de skal aflaste Hæren med bevogtning af NATO-baserne i landet. Missionen i Kosovo er gået ind i sit 25. år. Med mere end 10.000 danske soldater, der har gjort tjeneste i KFOR, NATO's Kosovo Force, er det både en langvarig og mandskabskrævende opgave.

Selvom Kosovo igen er kommet i overskrifterne på grund af uro i de nordlige, serbisk-dominerede provinser, har vores tilstedeværelse været "en kæmpe succes".

Det mener studielektor ved Institut for Strategi og Krigsstudier på Forsvarsakademiet Dorthe Bach Nyemann, der følger udviklingen i Kosovo tæt.

"Det er min opfattelse, at missionen i Kosovo har været en kæmpe succes. Den tjener en meget vigtig rolle, og der er slet ikke udsigt til, at man bør trække sig. Generelt er KFOR blevet opfattet positivt af begge parter i konflikten, selvom de er blevet bragt i en meget

uheldig situation i forbindelse med de aktuelle uroligheder," siger hun.

Nummerplader, lokalvalg og klostre

Helt aktuelt er KFOR kommet til at stå i forreste linje i konflikten mellem den etnisk albansk-dominerede regering i hovedstaden Pristina og det serbiske mindretal i de nordlige provinser. Det serbiske mindretal anerkender ikke Kosovo som et selvstændigt land. Ligesom den serbiske regering i Beograd betragter de Kosovo som historisk serbisk land, hvilket kommer til udtryk i store og små symboler i hverdagen.

Et af de tilsyneladende mindre symboler voksede sig stort sidste år, da Kosovos regering annoncerede, at man ville begynde at udstede bøger til de mange serbere i det nordlige Kosovo, der kørte rundt med serbiske nummerplader på deres bil. Det trak op til uroligheder, inden der med EU's mellemkomst blev indgået et kompromis: Serbien holdt op med at udstede nummerplader til indbyggere i Kosovo, og regeringen i Kosovo opgav at udstede bøger.

Hjemmeværnssoldater fra KFOR-hold 2023 går patrulje.

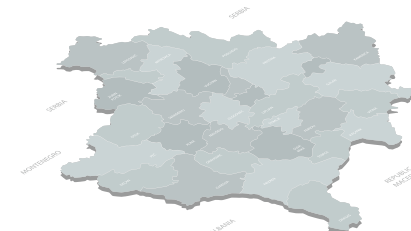
Uroen brød ud igen i april efter et lokalvalg, som serberne havde boykottet. Valgdeltagelsen havde været meget lav. Serberne så det derfor som en provokation, da der alligevel blev indsat etnisk albanske borgmestre i flere byer med serbisk flertal. Det var her, der opstod uroligheder ved de lokale rådhus, hvor KFOR kom til at stå mellem serbiske demonstranter på den ene side og politi og de albansk-sindede borgmestre på den anden side. En meget uheldig situation for KFOR, mener Dorthe Bach Nyemann.

"KFOR har fået et mandat til at opretholde ro og orden. KFOR skulle aldrig have været bragt i en situation, hvor det for serberne ser ud som om, at de beskytter regeringen i Pristina. KFOR har i mange år arbejdet meget seriøst på ikke at blive opfattet som en part i konflikten," siger hun. Hun mener, at KFOR har haft en god historik med også at beskytte det serbiske mindretal, der "ikke altid er blevet behandlet lige pænt."

Man har f.eks. arbejdet med at beskytte de serbisk-ortodokse klostre, der ligger rundt

Studielektor ved Institut for Strategi og Krigsstudier på Forsvarsakademiet Dorthe Bach Nyemann

HJEMMEVÆRNET I KOSOVO

Når Hjemmeværnet overtager bevogtningsopgaver i Kosovo, er det ikke på grund af den aktuelle situation på Balkan. Det er for generelt at aflaste Hæren. Siden efteråret har Hæren haft 1.000 mand udstedt til Baltikum, og det har trukket hårde veksler på personalet.

Hjemmeværnet har tidligere løst bevogtningsopgaven i Kosovo fra 2011 til 2013, da Hæren var presset af engagement i Afghanistan. Hjemmeværnet kommer til at sikre adgangsforholdene til NATO-basen ved byen Novo Selo. En klassisk bevogtningsopgave, som Hjemmeværnet har meget erfaring med.

"Hjemmeværnet er en vigtig del af det samlede danske forsvar, og vores primære opgave er at støtte Forsvarets opgaver nationalt, men også internationalt, når det giver mening. Hjemmeværnets kernekompetence er bevogtning. Derfor kan vores soldater i perioder overtage bidraget i Kosovo og frigøre Forsvarets soldater til andre opgaver," siger generalmajor Jens Garly, chefen for Hjemmeværnet.

"Så længe, der er stærke kræfter, som har en interesse i at skabe ustabilitet på Balkan, er det en god investering at have en NATO-tilstedeværelse i Kosovo."

– Dorte Bach Nyemann, studielektor ved Forsvarsakademiet

omkring i landet. Det er bl.a. Visoki Dečani-klosteret i den vestlige del af Kosovo, som er på UNESCOs verdensarvsliste.

"Den serbisk-ortodokse kirke har faktisk har været ude at sige, at de er rigtig glade for KFOR, og at de har gjort et stort arbejde med at beskytte dem. Det er vigtigt, at begge parter oplever, at man arbejder for dem," siger Dorte Bach Nyemann. Hun fortæller, at amerikanerne har været åbenlyst irriteret på regeringen i Kosovo for at have bragt KFOR i en uheldig situation.

Mellem George Bush Boulevard og Rusland

Det er dog ellers ikke svært at aflæse, hvilke stormagter der traditionelt har støttet parterne i konflikten. Kosovo kan i høj grad takke USA for sin selvstændighed. Det gør de bogstaveligt talt også i hovedstaden Pristina, hvor man kan køre fra George Bush Street til Bill Clinton Boulevard.

USA var blandt de første til at anerkende Kosovos selvstændighed, mens hverken Kina eller Rusland anerkender Kosovo. Fornemmelsen af, at specielt Rusland holder hånden over Serbien, går mange generationer tilbage til både Osmannerrigets fald, Første og Anden Verdenskrig.

"Vi har Gud i Himlen, men på jorden har vi Rusland," lyder en gammel serbisk talemåde, selvom Serbien i dag både orienterer sig mod øst og mod vest.

"Der er ingen tvivl om, at der er mange politiske point for regeringen i Beograd i at tale om det store fællesskab med serberne i Kosovo og andre steder. Samtidig er der mange andre, som forsøger at puste til ilden: Rusland, højrenationale kredse i Serbien og sågar hooligans fra de store fodboldklubber i Serbien, der dukkede op til demonstrationerne," siger Dorte Bach Nyemann, som understreger:

"Så længe, der er stærke kræfter, som har en interesse i at skabe ustabilitet på Balkan, er det en god investering at have en NATO-tilstedeværelse i Kosovo. Så længe jeg kan se frem, er der i hvert fald ingen bagkant på nødvendigheden af KFOR." ●

KFOR

KFOR blev dannet på baggrund af FN's resolution 1244 i 1999, der samtidig lagde grundstenen til, at Kosovo ni år senere kunne erklære sig som en selvstændig stat.

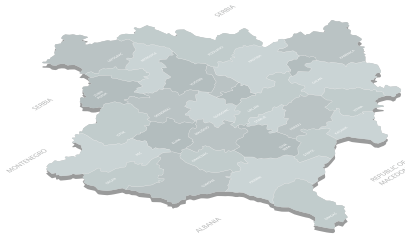
Danmark var med fra start, og siden har mere end 10.000 danske soldater gjort tjeneste i Kosovo.

Danmarks deltagelse blev godkendt af Folketinget i juni 1999. Alle partier undtagen Enhedslisten stemte for.

Danmark har pt 35 mand i KFOR-styrken.

NATO annoncerede i starten af maj, at man ville forstærke KFOR med yderligere 700 mand.

Fra skolekontoret til Kosovo

Når skoleåret begynder på Borup Privatskole, er skolelederen der ikke til at hilse på de nye elever. Hun er udsendt med Hjemmeværnet til Kosovo.

AF MICHAEL RACHLIN

Chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Jens Garly, flankeret af den kommitterede for Hjemmeværnet, Torsten Schack Pedersen (V).

Foto: Stine Holbech

”Man skal huske at gøre noget for sig selv, noget for andre og noget for fællesskabet. I Hjemmeværnet har jeg fået opfyldt alle tre dele.”

– Maja Grønlund Larsen, skoleleder

Skolen har sit eget tempo, når skoleåret lakker mod enden. De store elever skal til eksamen, mens de små elever allerede er sprængfyldte af sommerferie.

På Borup Privatskole i Midtjylland er der lidt mere travlt end normalt på skolelederens kontor. Som altid skal skemaer og alt andet til det nye skoleår være på plads. Men i år er det med bevidstheden om, at skolens leder gennem de sidste ni år ikke vil være til stede, når klokken ringer ind efter sommerferien.

For 47-årige Maja Grønlund Larsen er ud over at være skoleleder også eskadrillechef for Flyverhjemmeværnsskadrille 225 i Roskilde. Selvom hun kun har været medlem af Hjemmeværnet siden slutningen af 2019, har hun hurtigt fået flere ansvarsfulde opgaver. Kronet med en udsendelse til Kosovo i august.

De kommende år skal Hjemmeværnet nemlig aflaste Forsvaret med bevogtning og adgangskontrol til NATO-basen ved Novo Selo i Kosovo. For Majas vedkommende er det tre måneders udsendelse, der har fået en ekstra dimension: For i løbet af foråret blussede uroligheder igen op i den nordlige del af landet, hvor det serbiske mindretal er i konflikt med den albansk-dominerede regering i hovedstaden Pristina. Lige pludselig var Kosovo igen noget, der også blev talt om i danske medier.

”Der er da nogle af lærerne, som har været inde at sige, at de bliver helt bekymrede. Men vi skal ned at passe på basen, som nok er det sikreste sted at være i hele Kosovo. For mig viser det her, at der er en god grund til, at vi er til stede. Vi tager afsted for at aflaste Forsvaret. Så kan de gå ind og bruge deres kvalifikationer som professionelle fuldtidssoldater, som vi jo trods alt ikke er. Selvfølgelig bliver nogle bekymrede, men min mor har heldigvis ikke ringet om lige præcis det endnu,” griner Maja Grønlund Larsen. Hun tager imod os på sit kontor på den midtjyllandsske privatskole, hvor hun har det overordnede ansvar

for 217 elever, 16 lærere, fire pædagoger, en pedel og en skolesekretær.

”Det er super-fedt”

Egentlig tog Maja Grønlund Larsen kun med til informationsmøderne om Kosovo-udsendelsen i februar for at kunne svare på spørgsmål i eskadrillen. Men med hendes engagement i Hjemmeværnet kombineret med en god portion gåpåmod og eventyrlyst gik der ikke lang tid, før tanken spirede.

”Min mand har taget til Grønland i halve år ad gangen. Så jeg var ikke så bekymret for, hvad min familie ville sige. Nu skulle det være min tur. Jeg tænkte selvfølgelig på, om det kunne lade sig gøre med arbejdet. Hvis min bestyrelsesformand havde sagt: ”Det har jeg svært ved at forestille mig: Hvad havde du egentlig tænkt dig?”, så havde jeg bakket ud. Men heldigvis var han et helt andet sted og sagde med det samme: ”Det er superfedt. Det skal du gå efter,” fortæller Maja Grønlund Larsen.

Da hun skulle igennem forskellige fysiske test og andre optagelsesforløb, ventede hun lidt med at melde det ud til sit personale. Men her var reaktionen også positiv – og nogle var lidt overraskende.

”Jeg har fået en masse ros, jeg ikke får til hverdag. De siger, at jeg er god som leder, og at de kommer til at savne mig. Men selvfølgelig er der også nogle, som er lidt bekymrede,” fortæller hun.

Ledelse og føring

I det hele taget har der været en meget positiv holdning på skolen til hendes engagement i Hjemmeværnet. En fjerde klasse ville f.eks. se deres skoleleder i fuld uniform – ”Det var vildt sejt”.

Men også på det ledelsesmæssige plan er der noget at hente. Selvom – eller måske netop fordi – der er langt fra lærerværelset til kulturen i Hjemmeværnet og Forsvaret.

STOR OPBAKNING FRA BESTYRELSESFORMANDEN

Kim Lohse er bestyrelsesformand for Borup Privatskole. Han havde ikke lang betænkningstid, da han blev spurgt, om det kunne lade sig gøre for Maja Grønlund Larsen at hive tre måneder ud af kalenderen for at blive udsendt til Kosovo. Selvom hun ikke vil være på skolen i begyndelsen af det nye skoleår, så han dog hurtigt mulighederne frem for begrænsningerne.

”Det skal du gøre. Det lyder super-fedt. Det skal vi nok finde ud af. Det er tre måneder. Ikke tre år,” svarede han.

I dag tilføjer han, at han ser det som en mulighed for, at Maja kan udvikle sig som leder.

”Jeg er meget stærk tilhænger af efteruddannelse og at hente inspiration forskellige steder. Jeg tror rigtig meget på, at man skal udvikle sig i forskellige retninger som leder og menneske. Det er en unik mulighed for at prøve noget, som er udfordrende og anderledes,” fortæller Kim Lohse. Han selvfølgelig var helt klar over, at Hjemmeværnet var ’en del af pakken’. Og han havde gennem længere tid talt med Maja om, hvilke kompetencer det giver at være i Hjemmeværnet.

Han er ikke i tvivl om, at de værktøjer, hun får med, understøtter hendes lederskab og kommunikation. Generelt betragter han Forsvaret som et af de bedste steder i Danmark til at uddanne ledere.

”Jeg ser eksempler i alle mulige sammenhænge, hvordan hun kan agere situationsbestemt. Også når der er brug for at sætte foden ned, kan hun det. Det er der mange, som har svært ved. Det kan vi nok lære noget af, alle os fra 70erne, hvor alt skulle diskuteres, og det var ikke så godt, hvis ikke alle var enige,” fortæller Kim Lohse. Han benyttede samtidig udsendelsen til at tage en samtale om arbejdsopgaverne. På en lille skole med mange opgaver var der måske en tendens til, at alle opgaverne landede på et skrivebord.

”Vi taler løbende som bestyrelsesformand og skoleleder om, at hun skal bruge sin tid på det rigtige. Der vil også være nogle, som lærer noget af, at hun ikke er til stede. Når hun kommer hjem, kan hun jo benytte lejligheden til sammen med sine medarbejdere at genbesøge de opgaver,” siger Kim Lohse, der selv sidder i en stilling som leder i Rigspolitiet.

”Den samtale minder om den, jeg har som centerchef i Rigspolitiet. Jeg har syv mellemledere, der refererer til mig på et område med 150 ansatte. Det svarer lidt til skolens størrelse. Her har jeg medarbejdere. Hun har elever. Og jeg tænker bestemt, at det er en samtale, der er sund at tage.”

Maja Grønlund Larsen er skoleleder på Borup Privatskole og eskadrillechef for Flyverhjemmeværnsskadrille 225 i Roskilde.

Foto: Michael Rachlin

”Jeg har lært rigtig mange ting af at være i Hjemmeværnet. Jeg har en diplomuddannelse i ledelse i forvejen, så jeg vidste godt lidt om, hvad det handler om,” fortæller hun og supplerer:

”Min civile lederuddannelser har været meget fokuseret på pædagogisk ledelse, personalepleje og social kapital. Når man er i Forsvaret og Hjemmeværnet, taler man både om ledelse og føring. Man skiller de to ting ad. Jeg har helt sikkert lært nogle ting om føring, man også kan overføre til det civile,” siger hun:

”Nogle gange er der brug for at sige, at vi skal den vej. Og det skal være nu, for ellers går det galt,” fortæller Maja om uddannelsen i Hjemmeværnet.

En del af baselivet

Hun mener, at hun både har fået noget ud af Hjemmeværnsarbejdet personligt og fagligt.

”Jeg synes, at man skal huske at gøre noget for sig selv, noget for andre og noget for fællesskabet. I Hjemmeværnet har jeg fået opfyldt alle tre dele. Det er sjovt og udviklende at komme afsted. Men jeg bidrager også til

det store fællesskab med nogle kompetencer og med min tid.”

Om selve udsendelsen til Kosovo kommer til at bygge meget oven uddannelserne, kan hun dog godt være i tvivl om.

”Det er ukendt land for mig. En ukendt kontekst. I virkeligheden tænker jeg ikke, at det er selve opgaven med at kontrollere id-kort og biler på vej ud og ind af en NATO-base, der bliver det mest spændende. Men det bliver spændende at være en del af baselivet Og et helt samfund for sig selv.”

”Fagligt ved jeg ikke præcist, hvad jeg kommer hjem med. Det må du spørge mig om, når jeg kommer hjem. Men jeg har fået noget goodwill af min arbejdsplads. Det viser, at jeg er på en arbejdsplads, der vil mig det godt,” siger Maja, der fortæller, at det ikke kun er skolen, som kommer til at give afkald på hendes tilstedeværelse.

”Min yngste fylder 18 år, når jeg er dernede. Og i øvrigt var jeg på gruppeførerkursus, da min mellemste fyldte 18 år. Sådan er det. Familien siger, at de er glade, når jeg er glad”. ●

Kim Lohse, bestyrelsesformand for Borup Privatskole og centerchef i Rigspolitiet.

Hjemmeværnet tager til Kosovo for at aflaste Forsvarets soldater i KFOR-missionen med at bevogte NATO-lejren Camp Novo Selo.

Foto: Stine Holbech

Foto: Camilla Post

Hvordan støtter vi bedre op om dansk forsvar og beredskab?

Mange virksomheder er medlem af InterForce, uden at de har reservister eller andre medlemmer af Reservestyrken ansat. To direktører fortæller, at de gerne vil yde noget mere for dansk forsvar og beredskab. Men det kan være svært at finde ud af hvordan.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

Tæt på stationen i midten af Slagelse ligger iværksættervirksomheden Biomass.dk. Det er en virksomhed, der indkøber organiske rest- og affaldsprodukter fra hele verden og sælger dem videre til biogasindustrien i Danmark.

Biomass.dk har lige nu fire ansatte, samt tre til fire udenlandske konsulentansatte agenter. Biomass.dk er blandt andet en del af verdens største private energiselskab E.ON, som er medejer af virksomheden. På nuværende tidspunkt er ingen af de ansatte reservister. Alligevel er virksomheden medlem af InterForce, fortæller direktør Jens Schrøder.

”Vi har reelt set ikke et forhold til Forsvaret. Men det interesserer mig, at den opgave, som Forsvaret står over for, er meget at sammenligne med genopbygningen af det danske sundhedsvæsen. Det, synes jeg, er en så stor og vigtig samfundsopgave, at vi som virksomheder har et medansvar med at prøve at byde ind på, hvordan vi kan gøre det. For jeg synes, at vi har nogle muligheder for at give indspark til det,” siger han.

En del af samfundets pakke

I et industrikvarter et par kilometer fra Biomass.dk ligger virksomheden ODIN Engineering. Her designer, bygger og monterer de specialmaskiner til industrien. De har det til fælles med Biomass.dk, at de er medlem af InterForce, men heller ikke har reservister blandt de 45 medarbejdere, der tæller alt lige fra ingeniører til faglærte. Men CEO Mads Strøjer Rasmussen følger lige som direktøren i Biomass.dk et medansvar for

Jens Schrøder, direktør i Biomass.dk.

Foto: Michael Aagaard Jensen

dansk forsvar og beredskab. Et forsvar, som han selv har været befalingsmand i.

”Forsvaret er en del af den pakke, som samfundet leverer. Det er lidt ligesom fyret. Det er der bare, og du lægger måske ikke så meget mærke til det. Men du forventer, at det er der i de kolde vintermåneder. Hvis fyret så ikke virker, når det bliver koldt, lægger du mærke til det. De seneste år har jo i den grad været med til at vise, at det er meget godt at have det fyr,” siger han.

Det er også en af grundene til, at ODIN Engineering er medlem af InterForce, selvom medarbejdergruppen ikke tæller en eneste reservist eller andre medlemmer af Reservestyrken.

”Vi er medlem af InterForce, fordi det er den måde, vi kan støtte på. Der er to ting i det: Den ene er, at vi indikerer, at vi ikke er bange for at få nogle medarbejdere, som er en del af Reservestyrken. Og så synes jeg, at det er med til at sende et signal om, at vi som virksomhed og som en del af samfundet støtter det forsvar, vi har. På den måde kan vi måske være med til at anerkende det arbejde, ansatte i Forsvaret og beredskabet yder,” siger Mads Strøjer Rasmussen.

Vi mister alle en soldat

En af de store udfordringer, Forsvaret står over for, er afgangene af personel. Det har længe været et kendt problem. Et problem, der ikke er ikke blevet mindre de seneste år. Alene i 2022 forlod omkring 2.000 medarbejdere Forsvaret. For direktør i Biomass.dk Jens Schrøder er det, at en soldat forlader Forsvaret, ikke bare et tab for organisationen. Det er også et stort tab for hele samfundet.

”Når vi mister dygtige, erfarne sygeplejersker ud af sygehusvæsenet, så er det ikke hospitalet, der mister en sygeplejerske. Der er os alle sammen. Vi kan ikke bare erstatte dem med helt grønne sygeplejersker. Det er det samme i Forsvaret. Vi er nødt til at passe på de specialister, vi har der,” siger Jens Schrøder.

Det vil han gerne hjælpe med. Han har bare svært ved at finde ud af, hvordan det skal gøres. Faktisk efterlyser begge direktører mere klarhed om, hvordan de som medlemmer af InterForce kan støtte Reservestyrken og dermed dansk forsvar og beredskab på andre måder end at have en reservist ansat.

”Vi støtter også andre formål, men det er lidt noget andet. Det kan være at støtte musikhuset i Slagelse. Det kan man støtte ved at lægge nogle arrangementer deroppe, ved et sponsorat eller sådan noget. Men man kan jo ikke sponsorere en haubits,” siger Mads Strøjer Rasmussen.

”Jeg synes, jeg har sat mig ind i InterForce. Men det er mig uklart, hvordan vi bedst hjælper dem. Det vil jeg gerne have bedre information om, men også gerne bidrage med ideer til. For det er en vigtig sag, at vi kan fastholde adgange til de specialister, der skal være med til at træne nyt personel i Forsvaret,” siger Jens Schrøder.

Et mere offensivt InterForce

Både Jens Schrøder og Mads Strøjer Rasmussen har flere ideer til, hvad InterForce og dermed Forsvaret kan gøre anderledes. En ting er de enige om: InterForce kan være meget mere offensive og proaktive i deres tilgang til virksomhederne.

”Jeg har deltaget i en del arrangementer i InterForce. Det er altid gode arrangementer, men jeg synes selv, man sidder lidt uforløst tilbage: Hvad er det så, vi skal nu? Hvad kan vi gøre? Jeg tror, der bliver lagt rigtig meget arbejde i sådan et arrangement. Men man har ikke lige taget Mogens, Bjarne og Svend med, som er reservister, og som mangler noget at lave,” siger Mads Strøjer Rasmussen.

Jens Schrøder mener, at InterForce ikke skal være bange for at kræve noget af medlemsvirksomhederne.

”Jeg synes, InterForce skal blive bedre til at fortælle, hvad det egentlig er, de gerne vil have os til at bidrage med. De behøver ikke være bange for at bede om noget. Vi skal være sammen om at skabe rammerne og sikre, at vi kan blive ved med at bevare vores samfundsmodel. Så min opfordring til InterForce er at være mere proaktiv. Brug det her netværk, I har. Jeg oplever dem som værende lidt tilbagelæned, men måske også lidt ydmyge. Kan vi nu også tillade os det? Det synes jeg faktisk godt, de kan, for sagen er så stor og så vigtig,” siger han.

Mads Strøjer Rasmussen, CEO, ODIN Engineering.

Foto: Michael Aagaard Jensen

Guld på et CV

En af de steder, hvor Jens Schrøder ser, at man kunne forbedre vilkårene for reservisterne, er ved måden, vi som samfund taler om dem på.

”Hvorfor taler vi ikke det at være medlem af Reservestyrken meget højere op? Det burde være en guldmedalje på et CV, at man er frivillig eller reservist. Jeg synes, at man skal brande det som super prestigøst at være reservist. For den enkelte, men også for virksomheden, som har dem ansat. Jeg ved ikke, om det kan være en del af profilen på CSR (Corporate Social Responsibility) eller lignende, at man tager et stort samfundsansvar og giver en stor støtte til Forsvaret ved at have reservister ansat,” siger han.

Set fra sin stol tænker Mads Strøjer Rasmussen, at Forsvaret selv kan være med til at hjælpe folk videre til tilværelsen som reservist, når de forlader Forsvaret.

”Jeg ved ikke, hvor meget man fortæller til de folk, der forlader Forsvaret i dag om mulighederne (for at blive en del af Reserven red.). Bliver de spurgt, om de vil være reservist? Måske skulle man have en bank med de virksomheder, der er i InterForce, så man kan søge

”Hvorfor taler vi ikke det at være medlem af Reservestyrken meget højere op? Det burde være en guldmedalje på et CV, at man er frivillig eller reservist.”

– Jens Schrøder, direktør i Biomass.dk

EN STØRRE FORPLIGTELSE

”Vi skal i InterForce generelt have en bredere palet af tilbud og service og en højere grad af målrettethed,” siger Finn Winkler, pens. General-major og chef for InterForce-sekretariatet.

Derfor arbejder InterForce på at lancere en ny type differenceret medlemskab, der knytter virksomhederne, Forsvaret og beredskabet tættere sammen.

Det kan du læse mere om i artiklen Hvorfor støtte InterForce? på side 4 i dette magasin.

Biomass har et tankanlæg til affaldsprodukter stående på havnen i Hvidesande.

Foto: Biogas

ud i der. Jeg tror, at rigtig mange virksomheder vil tage folk fra Forsvaret med de kvalifikationer, de har. Og InterForce-virksomhederne har allerede tilkendegivet, at man kan bruge x-antal uger i Forsvaret, når man er ansat her. Det kan godt være, at nogle af de folk, der forlader Forsvaret, kan se sig selv som en del af Reserven i stedet for at klippe wiren helt,” siger han.

En ny karrierestige

Mads Strøjer Rasmussen ser også muligheder i, at virksomheder som ODIN Engineering kan hjælpe i forhold til rekruttering til Reserven. Her kunne virksomhederne hjælpe med, at eksempelvis værnepligtige beholder en tilknytning til Forsvaret, når de er færdige med deres tjeneste.

”Der kunne man som virksomhed hjælpe ved at komme til et infomøde for værnepligtige, som man gerne vil have til at blive, og fortælle, at hvis man vælger reservevejen, så er der InterForce-virksomheder, der er meget interesseret. Så giver man måske en karrierestige mere at træde ind i systemet på,” siger han.

Samtidig bør politikerne se på, om nogle af de gamle tiltag i forhold til fastholdelse igen. Før i tiden havde Forsvaret eksempelvis en ordning, der hed CU (Civil Uddannelse), som betød, at man optjente point, når man var ansat i Forsvaret. De point kunne man så bruge til at tage en uddannelse, samtidig med at man fik fuld løn, mens man læste. Den ordning blev afskaffet i forsvarsforliget i 2013.

”Det virker til, at der vil være nogle lavthængende frugter, som man kunne plukke. Det er for eksempel helt hen i vejret, at man fjernede civiluddannelserne. Mange af de kammerater, jeg havde, da jeg var befalingsmand, og som blev i systemet, blev der, fordi civiluddannelsen var en bagdør til at komme ud på

et tidspunkt. Der kunne InterForce-virksomhederne måske også være en bagdør. For bare fordi der er en bagdør, betyder det jo ikke, at alle render ud af den,” siger Mads Strøjer Rasmussen.

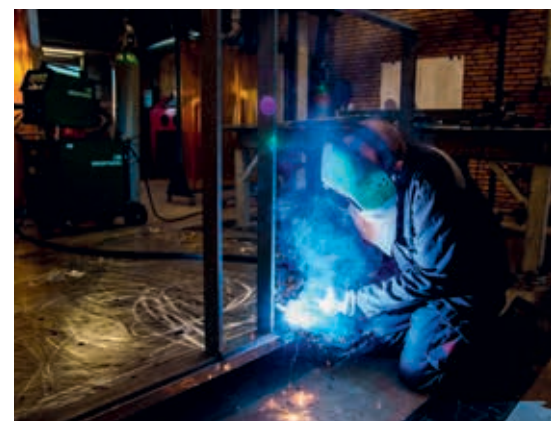
Får bløde værdier

At de to virksomheder i Slagelse ikke har reservister ansat skyldes mest, at de ikke har haft ansøgere, der var reservister. På trods af det er Mads Strøjer Rasmussen helt klar over, hvad en reservist vil kunne tilføje virksomheden, den dag han eller hun bliver ansat.

”Jeg får ikke en, der kan løbe lidt hurtigere eller regne på lidt mere komplicerede ting. Det er bløde værdier. Jeg ville få en, der er har en uddannelse i ledelse. Her tænker jeg ikke nødvendigvis, at det skal være en brigadegeneral, der skal søge et job hos mig. Det er helt nede fra menig og opefter. Du får noget selvledelse, du får noget selvdisciplin og nogle holdninger, som man ikke kan give i det civile uddannelsessystem. Man kan sammenligne det med at ansætte en elitesportsudøver. For det første skal de dyrke noget idræt, så du kan ikke få dem på 100 procent tid. Til gengæld får du nogle folk med nogle holdninger og noget motivation, som er der for sine kollegaer, kommer til tiden og er stolte over det, de laver. Kort sagt, de har styr på tingene,” siger han.

For Jens Schrøder handler det mere om at vide, at tjenesten som reservist giver mening.

”Jeg har brug for at vide, at når en reservist er inde at gøre tjeneste, så er det meningsfuldt, det der foregår. At ressourcerne bliver brugt på den rigtige måde. Så får jeg fornemmelsen af, at min virksomhed er med til at bidrage til vores samfund og vores sikkerheden. Det vil give mig værdi,” siger han. ●

ODIN Engineering.

Foto: Michael Aagaard Jensen

Mads Klokke, chef for Afdeling for Øre-Næse-Halskirurgi og Audiologi.

Foto: Michael Aagaard Jensen

DE UUNDVÆRLIGE RESERVISTER I HOSPITALSVÆSENET

Forsvarets Sanitetskommando ville ikke kunne løse sine opgaver uden reservister. I fremtiden bliver det ikke nemmere.

AF MICHAEL AAGAARD

Steen Hulgaard, general-læge i Forsvarets Sanitetskommando.

Foto: Michael Aagaard Jensen

På tredje sal i Rigshospitalets nye nordfløj ligger Afdeling for Øre-Næse-Halskirurgi og Audiologi. Afdelingen har en særlig tilknytning til Forsvaret. Ud over at være medlem af InterForce har afdelingen lige nu tre reservister ansat. Det er også her, at militærpiloter og flyveledere i Forsvaret de seneste 25 år har skullet igennem det medicinske nåløj, inden de kunne fortsætte deres uddannelse.

Rigshospitalet som helhed er samtidig det sted, der modtager danske soldater, som er blevet sårede ude i verden. Mads Klokke er chef for afdelingen. Han er stabslæge i Reserven og har været en del af den de sidste 40 år.

I dag sidder han som medlem af det advisory board, generallægen i Forsvarets Sanitetskommando har, og er forbindelsesofficer mellem det militære og det civile sundhedssystem. Han kan se, hvordan den

verdensorden, som lige nu ændrer sig med hastige skridt, kan komme til at påvirke både det civile og militære sundhedssystem, som er dybt afhængige af den samme pulje af medicinsk ekspertise.

"I princippet vil jeg kunne afgive en eller to læger i morgen, hvis Forsvaret fik behov for det. Det kan jeg, fordi vi er en stor afdeling med 300 ansatte. Det kan små afdelinger ikke," siger han.

Ingen opgaver uden reservister

Det medicinske personel, som Forsvaret bruger, hører under Forsvarets Sanitetskommando. Her er der omkring 220 fastansatte, mens omkring 300 specialister som kirurger, operationssygeplejersker, anæstesi-sygeplejersker, ortopædkirurger og anæstesiologer af Reserven udgør ryggraden i systemet. Det er dem, generallæge Sten Hulgaard skal trække på, når Forsvaret har behov for ekstra medicinsk personel.

"Det er meget simpelt: Uden reservisterne ville vi ikke kunne løse vores opgave. Vi ville nok godt kunne få hverdagen til at fungere. Vi ville også godt kunne understøtte de normalt forekommende udsendelser. For eksempel vores bataljon i Letland, der fortrinsvist var bemandet af fastansatte eller folk på en korttidskontrakt. Men så snart det bliver mere avanceret end det, kan vi ikke," fortæller han.

Så når eksempelvis et kirurgisk bidrag skal udsendes, er det reservister, der træder til. Det er også typisk yngre læger, som er under uddannelse, der flyver med på eftersøgning og redningshelikopterne (også kaldet Search And Rescue eller SAR red.), der er normalt er stationeret tre steder i landet. Dét alene løber op i omkring 1.100 SAR-vagter årligt.

300 specialister som kirurger, operationssygeplejersker, anæstesisygeplejersker, ortopædkirurger og anæstesiologer af Reserven udgør ryggraden i systemet.

"For mig som chef og for Sanitetskommandoen er tilgængeligheden af en reserve afgørende for varetagelsen af den samlede opgaveportefølje. På den måde adskiller vi os fra det øvrige Forsvar. Man kan ikke se på det her personel som noget ekstra. Det er ressourcen," siger Sten Hulgaard.

Når operationsstuen vipper

Selvom der er mange ligheder mellem medicin i civil og militær sammenhæng, er der også mange forskelle. Krigsskader er eksempelvis meget forskellige fra de skader, man normalt ser på et hospital. Der er også helt lavpraktiske forskelle.

"Fregatbidraget er et godt eksempel. For hvad gør man, når operationsstuen vipper? Der er det rigtig godt at have øvet sig i forvejen. For der er ikke nogen operationsstue på Skejby Sygehus, der vipper. De ressourcer, der er til rådighed på et skib, er heller ikke det samme som på et hospital," fortæller Sten Hulgaard.

Derfor kræver det, at sundhedspersonalet bliver uddannet inden for de specielle vilkår, der gælder i Forsvaret.

Den alvorligste udfordring

I mange år har tidsplanen for missioner og udsendelser været kendte mange måneder ud i fremtiden. Det civile system har derfor haft mindst fire måneder til at forberede sig på, at en medarbejder skulle udsendes. Samtidig havde Forsvaret tid til at uddanne dem.

I takt med, at verdensordenen ændrer sig med hastige skridt, bliver den frist nu kortere og kortere. Det lægger pres på både det civile og det militære system.

"Jeg betragter det som den alvorligste udfordring. Det er noget, jeg er nødt til at tale med Sundhedsstyrelsen, regionerne og sygehusejerne om. Jeg kan se, at et skærpet beredskab udgør en udfordring for os. Både i forhold til det personel, vi skal bruge, og i forhold til de forberedelser, som skal foretages. Altså opdatering af helt grundlæggende militære kompetencer. Når tiden til forberedelse bliver komprimeret, så bliver det sværere for afdelingerne at administrere det. Samtidig bliver det sværere for os at gennemføre den nødvendige uddannelse. Det taler tilsammen for, at vi nok skal til at gøre tingene på en anden måde. Hvilken anden måde ved jeg ikke endnu," fortæller Sten Hulgaard.

Hvis det værste skulle ske

Behovet for læger i det militære system afhænger selvfølgelig af situationen. Med en mere usikker fremtid i sigte skal der ske ændringer. Det er også tydeligt for Mads Klokke på Rigshospitalet. Skulle de værste ske, og konflikten i Ukraine udvikler sig, så NATO bliver involveret militært, og artikel 5, der også er kendt som musketereden, bliver aktiveret, vil det betyde en stor ekstra belastning på et allerede presset sundhedssystem.

"Hvis det sker, taler vi ifølge modellerne om 60 sårede og 60 døde soldater, som kommer til Danmark om dagen. Det er altså rigtig mange. Jeg skal i kraft af min position prøve at få forklaret det civile system, at det her altså er et problem. Så jeg har fået direktøren i vores region til at mødes med generallægen i Forsvarets Sanitetskommando for at se på, hvad vi gør, hvis den her situation opstår. Kommer vi i den situation, skal vi have en plan A, B, og C. Det civile system skal gøres begribeligt, at denne her situation ikke er bare en papirøvelse mere. Det er virkeligheden," siger han. ●

"Det er meget simpelt: Uden reservisterne ville vi ikke kunne løse vores opgave."

– Sten Hulgaard, generallæge

MØD DE UUNDVÆRLIGE

HER KAN DU MØDE TRE AF DE SUNDHEDSPROFESSIONELLE, SOM ER EN DEL AF FORSVARETS SANITETSKOMMANDOS UUNDVÆRLIGE RESERVE.

AFI SALL, narkosesygeplejerske ved anæstesiaafdelingen på Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg

Afi Sall har omkring 25 års erfaring, heraf syv år som narkosesygeplejerske, 10 år som operationssygeplejerske og fem år fra en hjerteafdeling. Hun har længe drømt om at bruge sin faglighed ude i verden. Men risikoen ved at arbejde for Læger Uden Grænser eller Røde Kors har holdt hende tilbage. Lige indtil en kollage nævnte muligheden for at arbejde for Forsvaret.

"Det, der tiltrak mig, var hele Forsvarets kultur. Og så var det en anden måde at gøre noget for andre, altså soldaterne i vores land," fortæller hun.

Derfor blev hun en del af Reserven for to år siden. Hendes første udsendelse blev til Letland, hvor hun var udsendt med det første hold af 800 danske kamptropper, der var i landet sidste år. Her var hun med til at opbygge infirmeriet, undervise soldater og deltage i øvelser.

"Det var rigtig spændende, og det rørte mig at opleve, hvor fantastisk et fællesskab der er, når man er udsendt. Både med soldater og de andre læger og sygeplejersker. Man har et fælles mål, som man arbejder for," fortæller Afi Sall.

Med sig ind i Forsvaret har Afi Sall taget sine 25 års erfaring fra operationsstuer i det civile sundhedsvæsen. "Som narkosesygeplejerske er jeg vant til at arbejde i et stort, bredt felt. På en vagt kan man stå med traumer og hjertestop, og man går fra den ene ting til den anden. Så at være omstillingsparat er noget, jeg har med mig ind i Forsvaret," siger hun.

På trods af sine mange års erfaring, har hun fået flere brugbare ting med tilbage til det civile.

"Til at begynde med fik jeg tilbudt en uddannelse, som hedder Advanced Trauma Care for Nurses. Det er en uddannelse, jeg har spurgt efter de sidste otte år på min arbejdsplads. Hvert år har jeg fået at vide, at der ikke var de 10.000 kroner, det kostede. Det var så det første, jeg blev tilbudt i Forsvaret," siger Afi Sall.

Forsvaret har også tilbudt nogle træningsmuligheder, som ikke findes uden for hegnet. Live Tissue Training er en metode til at træne krigskirurgi. Det foregår på grise, som er levende, men er bedøvede, så de ikke mærker noget. Efterfølgende bliver grisene aflivet. Her kan sundhedspersonale træne behandling af meget livagtige krigsskader.

"Det er noget, jeg har kunnet bruge i det civile. For vi får også ofre for knivstik og skudsår ind. Jeg har også fået viden om, hvad forskellige kalibre af våben kan gøre," fortæller hun.

OLE JUUL, Beredskabsansvarlig overlæge i traumesektoren og kirurg på Skejby Sygehus

Ole Juul arbejder til daglig fuld tid som kirurg på Skejby Sygehus. Ved siden af det arbejde er han typisk en dag om ugen ved Sanitetskommandoen. Her er han ansat i reaktionsstyrken som stabslæge 2 i Forsvarets Sanitetskommando, hvor han fungerer som generallægens chefrådgiver vedrørende Reserven.

"Jeg prøver at have et overblik over, hvad de cirka 300 læger og sygeplejersker af Reserven, der til daglig går rundt i hvide træsko og kittel, beskæftiger sig med. Samtidig finder jeg ud af, hvilke typer af læger vi mangler i Forsvaret og skal rekruttere," siger han.

Ud over de læger og sygeplejersker, som er en fast del af Reserven, holder Ole Juul også fast i en lille gruppe af læger, som ikke er en del af det militære system. Det er læger, som var militærlæger, da de var yngre, men som ikke længere er i systemet. Eksempelvis fordi deres speciale ikke passer ind i den nuværende struktur. Til gengæld har de andre nyttige kompetencer.

"Det er en kæmpe styrke, at vi har sådan en skjult reserve, der engang var militærlæger, og som har en køjesæk med en uniform stående og er klar, hvis vi spørger. F.eks. kunne jeg blive spurgt, om vi ikke har en øjenlæge, for nu har vi nogle Siriusfolk, der skal lære at lave et eller andet indgreb, hvis de bliver skadet i øjet. Så har vi en kæmpe flok af reservister, der alle sammen er utrolig beredskabsvillige. Vi finder altid en, der kan," fortæller han.

Det er ikke kun Forsvaret, der nyder godt af lægerne fra det civile sundhedssystem. Ole Juul har selv flere udsendelser bag sig. Fra dem har han opnået mange færdigheder, som han bruger i sit daglige arbejde på Skejby Sygehus. Helt lavpraktisk har han fået erfaring med krigskirurgi. Samtidig har han fået et stort internationalt netværk blandt kollegaer hos vores allierede.

"Krigskirurgi er ikke noget, man har stor erfaring med i Danmark. Vi har opereret en del af de ofre, der er kommet fra Ukraine. Da jeg stod med de første patienter derfra, var tingene væsentlig anderledes end normalt. Så har jeg behov for at kunne ringe til nogen, der kan fortælle mig, at det, vi gør, er rigtigt. I sådan en situation er det netværk, jeg har oparbejdet internationalt, utrolig vigtigt," siger han.

Ole Juul har igennem årene set, hvordan dygtige ledere i Forsvaret har taget meget tunge beslutninger under et stort pres. Det har smittet af på ham.

"Nogle gange står jeg på Skejby og er traumeleder til det, vi kalder et udvidet

traume, som er, når vores patienter er allerdårligst. Så står vi typisk i underkanten af 50 mennesker i et rum, for at alle specialer er med. Der bruger jeg nogle af de redskaber, jeg har lært i Forsvaret. De redskaber, som er lært ind ved øvelser og missioner. Det er bare noget, Forsvaret kan. Det er ikke noget, man fokuserer så meget på i den civile sundhedsverden," fortæller Ole Juul.

METTE SØHOLM HANSEN, læge ved Afdeling for Øre-Næse-Halskirurgi og Audiologi på Rigshospitalet

Mette Søholm Hansen har som en del af sin reservelægeuddannelse fået en officersuddannelse. Hun har været udsendt til Irak, været med jagerpiloterne til Baltikum, sejlet med Søværnet ved Grønland, og så har hun arbejdet på Forsvarets redningshelikoptere. Senest var hun i Mali med et dansk transporthelikopter-bidrag for at hjælpe Frankrig på NATO-missionen i landet.

"Jeg har noget militær personel i min familie, og jeg har altid godt kunne tænke at bruge min lægefaglighed på andre steder end bare på et hospital," fortæller hun.

Når man som læge er udsendt af Forsvaret, har man ikke de samme muligheder som på et hospital. Det betyder, at ressourcerne kan være knappe, og der ikke lige er en kollega rundt om hjørnet, man kan spørge til råds. De vil-

kår har styrket Mette Søholm Hansen i sit civile job.

"Forsvaret giver dig noget selvstændighed, som du ikke får i det civile system. I det civile system bliver du uddannet til at passe ind i en række af folk, der udfører en fælles opgave. I Forsvarets system bliver du uddannet til at varetage en opgave selvstændigt. Selvfølgelig skal du også kunne søge hjælp. Men du skal vide, at du til syvende og sidst kan være alene om at løse problemet," siger hun.

Samtidigt bliver du som forsvarslægeaspirant personlighedstestet. Det er derfor en bestemt type, der bliver udvalgt til at få den forsvarslægeuddannelse, Mette Søholm Hansen har.

"Forsvaret går efter personlighedstyper, som er dem, der tager affære og tager et stort ansvar i en given situation. De militære kollegaer, jeg har arbejdet sammen med, er også nogle af dem, jeg virkelig har kunnet regne med, og som har været gode til at tage selvstændige beslutninger og har forstået det ansvar, de stod med" siger hun. ●

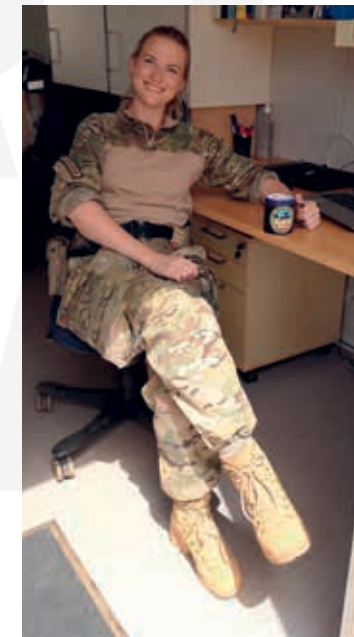

Foto: Brian Djurslev

Den grønlandske befolknings vilje til at støtte samfundet er høj

Forny et fokus på Arktis

Der er en stor vilje til at hjælpe samfundet blandt grønlænderne. Der findes bare ikke rigtig nogen reserve. Det skal en række nye tiltag lave om på.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

Til næste år begynder første hold på den nye Arktisk Basisuddannelse, og regeringen lægger op til et øget fokus på blandt andet

Grønland i et kommende forsvarsforlig. Samtidig er den grønlandske befolknings vilje til at støtte samfundet høj.

Det er med den udvikling som bagtæppe, at InterForce Grønland nu trækker i arbejdstøjet oven på en periode med stilstand. En stilstand, som blandt andet skyldes en ubesat stilling i sekretariatet. Den stilling er nu besat, og arbejdet med at støtte de mange nye tiltag inden for sikkerhed og beredskab i Arktis er gået i gang.

Opgaverne, som InterForce Grønland skal i gang med, adskiller sig markant fra arbejdet i andre dele af InterForce. Det er der en række helt konkrete årsager til, fortæller formanden for

InterForce Grønland, Jacob Nitter Sørensen. Han er til daglig direktør ved det grønlandske flyselskab Air Greenland.

"Dels har Grønland været fritaget for værnepligt. Derfor har der historisk set ikke været ret mange forbi Forsvaret, og derfor er der heller ikke mange reservister ude i virksomhederne. Dels er der geografien. Det er altså lidt sværere at komme rundt i hele Grønland, end det er i Danmark. Grønland består af 16 byer og over 60 bygder, som man kun kan sejle eller flyve til. Derfor har vi fokus på at få så mange medlemsvirksomheder med uden for Nuuk, så vi får dækket hele kysten," fortæller han.

Arktisk Basisuddannelse

Et af de tiltag, som kommer til at få stor betydning for Grønland, er den nye Arktisk Basisuddannelse. Den har fællestræk med den danske værne-

Formand for InterForce Grønland og direktør ved Air Greenland., Jacob Nitter Sørensen.

Fungerende chef for Arktisk kommando og militærkoordinator i InterForce Grønland, Poul Primdahl.

pligt. Men den vil primært have fokus på beredskab, sømandskab og arktisk førstehjælp.

De første elever trækker i uniformen 6. maj 2024 til seks måneders uddannelse. Uddannelsen giver eleverne samme adgang til at søge optagelsesprøve ved befalingsmandsskolerne eller Siriuspatruljen som eksempelvis Hærens eller Søværnets Basisuddannelse. Samtidig giver den også adgang til at søge ind på politiskolen i Grønland eller i beredskabet, fortæller brigadegeneral Poul Primdahl. Han er fungerende chef for Arktisk kommando og militærkoordinator i InterForce Grønland.

”Ud over de seks måneders basisuddannelse kan man vælge yderligere seks måneder, hvor man kommer i et perspektiveringsforløb. Her kan man komme i praktik på eksempelvis en redningshelikopter i Air Greenland, hos den lokale brandmand eller ude på en trawler. Det er klart, at vi også gerne vil have nogen til at fortsætte i Forsvaret. For på den måde kan lokale med tiden få et meget større aftryk i Arktisk Kommando, Sirius eller hvor det måtte

give mening. Så uddannelsen taler meget ind i robustheden i samfundet,” fortæller Poul Primdahl.

Formand Jacob Nitter Sørensen uddyber:

”Der er et ønske om, at når man kommer ud af basisuddannelsen med de her kompetencer, som har en meget høj grad af beredskabskarakter, så skal virksomhederne gerne stille praktikpladser til rådighed. På den måde kan de unge mennesker komme ud at prøve noget af det, de har lært ude i virkeligheden. For InterForce Grønland handler det så om at forberede os på, at vi forhåbentlig en dag har flere reservister,” siger han.

Forsvarsforlig med fokus på Arktis

Den helt store elefant i rummet er det kommende forsvarsforlig. Der er fra regeringens side lagt op til et øget fokus på Arktis, her ved redaktionens afslutning. Det skal ske med tæt inddragelse af både det færøske Lagting og det grønlandske Selvstyre. ”Samtidig skal Forsvarets indsatser så vidt muligt også

komme de færøske og grønlandske samfund til gavn i bredere forstand”, som der står i forligsoplægget.

”Jeg tænker, at InterForce-virksomheder får en rolle, når der på et tidspunkt skal implementeres noget. Om det er at bygge anlæg, kapaciteter eller til kommunikation eller drift, er svært at sige. Men stjernerne står til, at der skal ske meget mere i forhold til Forsvarets engagement i Arktis. Der er InterForce en rigtig god medspiller,” siger Poul Primdahl.

Skyggen fra ukrainekrigen

Sikkerhedspolitisk har der i mange år været fokus på det arktiske område. Rusland har i årtier oprustet. I 2008 kom den såkaldte Ilulissat-erklæring, hvor ministre fra de fem kyststater i Det Arktiske Ocean – Danmark/Grønland, Canada, Norge, Rusland og USA – blev enige om, at Arktis skulle være et lavspændingsområde. Derfor har der ifølge Poul Primdahl og Jacob Nitter Sørensen været en holdning om, at man har kunnet holde området fri for sikkerhedspolitiske spændinger. Det har ændret sig med krigen i Ukraine.

”Stjernerne står til, at der skal ske meget mere i forhold til Forsvarets engagement i Arktis”

– Brigadegeneral Poul Primdahl, chef for Arktisk Kommando

”Jeg har fornemmelsen af, at hele ukrainekrigen har gjort, at der er kommet en anden bevidsthed her i Grønland om, at man ikke er i en boble på toppen af verden. Man er en del af verden. Det spill-over, der kan være i trusler og sikkerhed, er Grønland faktisk en del af. Så vi skal kunne tage hånd om sådan nogle ting selv. For at bevare en lavspænding er man nu klar over, at man er nødt til at forhandle fra en styrkeposition. Så er det nemmere at holde lavspændingen,” siger Poul Primdahl.

”Jeg er helt enig i, at krigen i Ukraine har skabt en anden bevidsthed om vores position i forhold til sikkerhedspolitik og sikkerhedspolitik generelt,” tilføjer Jacob Nitter Sørensen.

Beredskabsvilje

Som det er i dag, er der ikke mange reservister i Grønland. Der er mest tale om enkeltpersoner, der har en reservekontrakt, og som bor et sted i landet. Der er ikke et samlet netværk, som vi kender det fra Danmark, og ingen af reservisterne er tilknyttet Arktisk Kommando.

Men viljen til at støtte samfundet er klart til stede. Det kan blandt andet ses i et initiativ fra 2021 – Grønlandsvogterne. Grønlandsvogterne kan sammenlignes med Havmiljøvogterne, som kendes fra Danmark. Her er civile sejlere ekstra øjne i forhold til overvågningen af havmiljøet omkring Danmark. På samme måde er Grønlandsvogterne øjne og ører for Arktisk Kommando. På nuværende tidspunkt er der omkring 700 medlemmer, som har fået kurser og udleveret nødudstyr.

”De bliver et sæt øjne, som kan hjælpe os med at holde øje med området. Det taler ind i fjeldsikkerhed og sejladsikkerhed for lokalbefolkningen, og det taler ind i vores opgave med at monitorere området i forhold til trusler udefra. Så det er et initiativ, hvor der er kommet mere fokus på samfundets robusthed,” fortæller Poul Primdahl.

Ifølge ham vil det give rigtig god mening, hvis overvågning og beredskab blev endnu mere lokalt forankret. Her kan Reserven komme til at spille en stor rolle.

”Det grønlandske samfund har lige som alle andre samfund behov for robusthed. Det vil være oplagt, at den kommer fra Reserven. Vi har i dag en beredskabsstyrke, der sammensættes til lejligheden og kommer fra Danmark, når der er brug for den. Hvis den kan være lokalt forankret, er den væsentligt hurtigere og mere sikker at få frem. Samtidig får du også det miljø- og klimakendskab, som en dansk beredskabsstyrke vil skulle lære, men som en lokal har inde under huden fra barnsben af,” siger Poul Primdahl.

Tragisk hændelse

I dag er det allerede sådan, at mange lokale stiller op, når der er behov for det. Få dage før interviewet til denne artikel var der et meget tragisk, men konkret eksempel på det: En kvinde og en mand sejlede mellem Qooqqut og Nuuk. De blev sidst set nær Qooqqut, men nåede aldrig frem til Nuuk, omkring 40 kilometer væk. Desværre havde redningsaktionen en tragisk udgang, da de to senere blev fundet omkomne.

Foto: Line Fjordside

Foto: Steffen Fog

NYT FORSVARSFORLIG

Kort inden redaktions afslutning indgik 10 af Folketingets partier et nyt langt forsvarsforlig. Hvad betyder det for Reservestyrken?

AF FINN WINKLER

Regeringen blev sammen med Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige den 28. juni 2023 enige om et forsvarsforlig for de næste 10 år. Med et historisk løft af Forsvaret vil aftalen sikre, at Danmark kan tage

et større ansvar for forsvar og sikkerhed i et stadig mere komplekst trusselsbillede.

Regeringen og partierne blev enige om at investere ca. 143 mia. kr. i dansk forsvar og sikkerhed de næste 10 år. Derudover blev man enige om, at Danmark senest fra 2030 og frem skal leve op til NATOs

målsætning om at bruge to pct. af BNP på forsvar og sikkerhed.

”Vi giver dansk forsvar et historisk og på alle måder tiltrængt løft,” udtalte fungerende forsvarsminister Troels Lund Poulsen i forbindelse med lanceringen af forliget. ”Ruslands angreb på Ukraine har vist os, at vi ikke længere kan tage fred og frihed for givet. Der er krig i Europa. Det tager vi dybt alvorligt. Vi skal vise vilje og evne til at bidrage til vores fælles sikkerhed – i NATO, EU og med vores allierede og partnere.”

Tre overordnede pejlemærker

Partierne blev enige om, at den historiske styrkelse af dansk forsvar og sikkerhed skal ske med udgangspunkt i tre overordnede pejlemærker, der sætter den strategiske retning i de næste 10 år:

1. Vilje og evne til at løfte det fælles ansvar
2. Til gavn for samfundet
3. Fundamentet på plads

Som en del af pkt. 2 – Til gavn for samfundet – er der et specifikt afsnit om Reservestyrken. Det vil sige den gruppe af frivillige og reservister, som InterForce og Danmarks virksomheder samarbejder om at give så fleksible betingelser som muligt:

”Styrkelsen af Forsvaret og bemandingsområdet forventes også at bidrage til en større reservestyrke, hvor medarbejdere, som er ansat uden for forsvarsområdet, fortsat står til rådighed for Forsvaret. Den ændrede sikkerhedspolitiske situation kræver samtidig et forsvar, der ud over bidraget til NATOs kollektive forsvar også kan håndtere sikkerhed på dansk territorium. Reserven kan i samarbejde med Forsvaret og Hjemmeværnet bidrage til eksempelvis værtsnationsstøtte, bevogtning af kritisk infrastruktur og bevogtning af vitale militære installationer. Reserven skal som en del af Forsvaret og Hjemmeværnet understøtte løsningen af de nationale opgaver, herunder som en del af Danmarks mobiliseringsevne. Det vil også komme samfundet bredt set til gavn, at personer i Reserven opnår kompetencer i andre erhverv, som de kan anvende i Forsvaret – og den anden vej rundt, at de kan bruge deres kompetencer fra Forsvaret i andre erhverv.”

InterForce-samarbejdet

Set i lyset af det nye forlig vil InterForces arbejde, sammen med sine medlemsvirksomheder, derfor forsat være meget relevant.

Forhåbentlig vil samarbejdet også kunne udvikles i forliget til gavn for både Forsvarets og beredskabets opgaveløsning og for de enkelte virksomheder, som får glæde af de kompetencer, medlemmerne af Reservestyrken får i deres tjeneste. ●

Foto: Rune Dyrholm / Forsvaret

Nyt forsvarssamarbejde på Danmarks universiteter

Med etableringen af National Forsvarsteknologisk Center, NFC, bliver det nemmere for forsvarsindustrien, Forsvaret og interesseorganisationer at komme i dialog med landets ypperste teknologiforskere på de danske universiteter.

AF MORTEN FREDSLUND

Rektorer, dekaner, CEOs fra forsvarsindustrien og interesseorganisationer samt generaler fra Forsvaret var på plads, da HKH Prins Joachim klippede snoren til National Forsvarsteknologisk Center, NFC.

Seancen foregik den 8. februar 2023 på Aalborg Universitet, hvor også sekretariatet for det nye center har til huse. Her vil man med tiden få et samlet overblik over al teknologisk forskning, der relaterer sig til Forsvaret og forsvarsindustrien.

HKH Prins Joachim klippede snoren, og NFC blev en realitet den 8. februar 2023.

Foto: Lasse Møller Badstue, AAU

”Man kan karakterisere NFC som en One-Stop-Shop for de danske universiteters samlede teknologi-udbud og muligheder for det,” siger Mogens Rysholt Poulsen. Han er dekan på det ingeniør- og naturvidenskabelige

fakultet på Aalborg Universitet, AAU, og tillige næstformand i NFCs styregruppe.

”Det, vi tilbyder, er en samlet koordination på tværs af universiteterne – som en samlet pakke – der vil gøre det nemmere for eksempelvis Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse, forsvarsindustrien eller Forsvaret generelt at få kendskab til, hvad det rent faktisk er, universiteterne kan byde ind med, når man taler teknologiudvikling af høj international klasse.”

Et større samarbejde

”Sammen med prorektor Rasmus Larsen fra Danmarks Tekniske Universitet, DTU, har jeg i tre-fire år prøvet på at få samling på de aktiviteter, som man kan sige er forsvarsrelaterede. På et tidspunkt spurgte vi os selv: Hvorfor pokker forsøger vi ikke at få det overblik på nationalt niveau? Det gik vi så i gang med,” siger Mogens Rysholt Poulsen.

Der viste sig at være god genklang for idéen: I dag er alle otte danske universiteter og fem godkendte serviceinstitutter, GTS-institutterne, med i NFC. Den samarbejdskonstellation er unik og er ikke set før i Danmark.

”Man kan derfor karakterisere NFC som en del af et Triple Helix-samarbejde mellem Forsvarets myndigheder, industrien og universiteterne,” siger Mogens Rysholt Poulsen.

I og med at hele 13 videninstitutioner står sammen, betyder også, at man får en meget vægtig stemme.

Aalborg Universitet huser sekretariatet for det nyetablerede Nationalt Forsvarsteknologisk Center, som favner alle otte danske universiteter og fem godkendte serviceinstitutter.

Foto: AAU Kommunikation

Eksempelvis ved eksempelvis ansøgning om midler til større forsvarsteknologiske forsknings- og udviklingsprojekter hos European Defence Fund, som har et budget på ikke mindre end 8 mia. Euro.

En stemme med vægt

”Vi vil rigtig gerne være med til at fremme industriens indtog i de europæiske programmer. Og her står vi med en vægtig stemme, når vi står samlet. Det gælder også, når forsvarsindustrien og Forsvaret selv lige kommer med otte universiteter og GTS'er i følget. Det giver betydeligt mere vægt. Det er jo næsten et helt land, der byder sig til - i stedet for det er et enkelt universitet, styrelse eller interesseorganisation,” siger Mogens Rysholt Poulsen.

Konkret er NFC således både tænkt som en fælles indgang for forsvarsindustrien til vidensverdenen og som en samlende organisation, der står stærkt i forhold til funding og interessefællesskab.

”I stedet for, at 13 forskellige parter måske løber i hver sin retning, har vi én samlet stemme. Samtidig bliver vi nemmere at komme ind at samarbejde med. Det er hamrende vigtigt, når det er her og nu, at vi skal forstærke vores forskning og teknologi. Det er ikke noget, vi kan vente mange år med. Vi synes, at vi både har en opgave og en forpligtelse til at komme hurtigt i gang. Og det gør vi på den her måde,” siger Mogens Rysholt Poulsen, der som dekan på AAUs Ingeniør- og naturvidenskabelige fakultet står i spidsen for ca. 1.000 ansatte og en omsætning på rundt regnet 1 mia. kr.

Det nye forsvarsforlig

Indledningsvis er der bevilget 25 mio. kr. på Forskningsreserven til etablering og drift af NFC. Men Mogens Rysholt Poulsen har både et håb og en forventning om, at to procent af Forsvarets to-procents-bevilgning i forhold til BNP vil blive øremærket forskning og dermed blive en del af det NFCs økonomiske fundament. I kroner og ører svarer det til ca. 1 mia. kr.

”Vigtigst for mig lige nu er at få os markeret som en troværdig og vigtig spiller i det her. Blandt andet ved at knytte bånd til de øvrige spillere i vores Triple Helix: Det vil sige virksomhederne, de forskellige værn, til FMI osv. Herefter skal vi i gang med det spændende arbejde med at sikre programmer til små og mellestore virksomheder, SMV'er, så de kan komme godt i gang med at udvikle ny teknologi og produkter,” siger Mogens Rysholt Poulsen og tilføjer:

”Der kører allerede forskellige samarbejder mellem de tre parter. Men skal vi og SMV'erne virkelig ud over stepperne, så skal der noget finansiering til. Og det går vi og afventer nu i forhold til, hvor Forsvarsforliget bærer os hen.”

I dialog

NFC er forankret i et sekretariat på Aalborg Universitet, mens DTU varetager formandskabet for centrets styregruppe.

”Det rigtig fede er, at man nu kan ringe til et sekretariat, som så kan begynde at vejlede i, hvor skal man gå hen. Er man det rigtige sted? Eller skal man gå til

Fokus på behovet for forskning og udvikling af ny, avanceret teknologi til forsvarsindustrien er øget betragteligt efter Ruslands angreb på Ukraine den 24. februar 2022.

Arkivfoto: Morten Fredslund

Dekan på det ingeniør- og naturvidenskabelige fakultet på Aalborg Universitet, AAU, Mogens Rysholt Poulsen er næstformand i NFCs styregruppe og tillige leder af AAU Defence. Her er man bl.a. i gang med at kortlægge alle forskningsområder, der relaterer sig til forsvarsindustrien og Forsvaret generelt.

Foto: AAU Kommunikation

AAU Defence har ansat Strategic Adviser Lars Raae for bl.a. at få kortlagt al forsvarsteknologisk forskning på universitetet. Lars Raae har en baggrund i Forsvaret og er i dag tilknyttet Reserven. Han er desuden InterForce-ambassadør i Region Nordjylland.

Foto: AAU Kommunikation.

en anden organisation? Det kan man gøre fuldstændig uforpligtende,” siger Mogens Rysholt Poulsen og tilføjer:

”Men til virksomheder, der står med en idé, eller et produkt, som man mener, en forsker vil kunne udvikle på, er mit bedste råd, at man indledningsvist går i dialog med de aktører, der rent faktisk allerede varetager forsvarsindustriens interesser. Er man i tvivl, er man altid velkommen til at kontakte os. For vores mål er at komme meget tæt på industrien, og vi snakker allerede rigtig, rigtig meget med CenSec og de andre aktører - ja, faktisk med hele paletten.”

En styrkelse af økosystemet

En af de interesseorganisationer, som har samarbejdet med universiteterne i en årrække, er nævnte CenSec, Center for Defence, Space & Security, som har været tilknyttet InterForce i en årrække. CenSec er en erhvervsklynge, der favner knap 200 virksomheder fra forsvars-, rum-, og sikkerhedsindustrien. Her ser man tilblivelsen af National Forsvarsteknologisk Center som en generel styrkelse af forsvarsindustrien.

”NFC er bestemt en styrkelse af det økosystem, vi arbejder med. For jo større haven er – det vil sige, at jo flere planter, der kommer, som kan krydsbefrugte hinanden, jo stærkere bliver økosystemet. Og des mere kan man høste fra det. NFC er en indsprøjtning til forsknings- og uddannelsesdelen af økosystemet, som gør den danske forsknings- og vidensbase inden for forsvarsrelaterede aktiviteter meget stærkere,” siger CenSecs CEO, Klaus Bolving.

Han er overbevist om, at det vil komme virksomhederne til gavn, når NFC over tid får registret alle forskere og projekter, som kan relatere sig til forsvarsteknologi.

”Virksomhedsledere og -ejere er ofte meget nidkære over for deres virksomhed – det er deres baby. Den første kontakt går derfor som regel altid til en organisation, de kender og stoler på i forvejen. Typisk i form af en personlig kontakt. Det vil derfor være organisationer á la vores, virksomheden henvender sig til, hvis den har projekter, man ønsker udviklet. Og her vil NFC gøre det langt nemmere for os at finde de rigtige forskere frem til de enkelte virksomheder, når NFC bliver rullet ud, og organisationen får et samlet overblik over, hvad der findes af forsvarsrelateret forskning i Danmark,” siger Klaus Bolving.

Han peger på, at etableringen af NFC også kan blive en støtte for forskere, der ønsker at række ud til forsvarsindustrien – altså den anden vej rundt.

”Nogle gange er det jo også universiteterne eller forskerne, der rækker ud til virksomhederne for at vise virksomhederne den smarte nye teknologi eller nye viden, de har skabt eller har i tankerne. Så behovet for at etablere kontakt til de rette, går ofte også den vej,” siger Klaus Bolving.

Et wake-up call

Både Klaus Bolving og dekan Mogens Rysholt Poulsen peger på, at Ruslands invasion af Ukraine har betydet et generelt øget fokus på forsvarsmateriel. Også blandt forskere.

”Erkendelsen af, at der er et behov for at kigge på det her felt, er blevet skærpet efter Ukraine-krigen og sprængningen af Nordstream 2. Det har sat sig nogle spor. Tidligere havde universiteterne ikke samme prioritering i retning af forsvarsindustrien, men det er kraftigt forstærket nu. Selv om det kan lyde en kende patriotisk, så er det i bund og grund Danmark som nation, der får allermost gavn af etableringen af NFC,” siger Mogens Rysholt Poulsen.

Klaus Bolving supplerer: ”Ukraine-krigen har været et wake-up call, hvor folk har tilegnet sig en sikkerheds-, freds- og krigskultur, der ud fra slags totalforsvarsfilosofi siger dem: Vi er nødt til at hjælpe hinanden. Det går meget, meget stærkt med den kulturændring. Derfor er der også flere og flere forskere, der siger, at selvfølgelig skal vi hjælpe med at beskytte Danmark eller vores allierede. Det skred går meget stærkt nu.”

InterForce-ambassadør skal kortlægge

Det er nu op til hver enkelt af de otte danske universiteter og de fem GTS-institutter, der er tilknyttet NFC, at danne sig et overblik over den forsvarsteknologiske forskning på den konkrete vidensinstitution. På Danmarks Tekniske Universitet er det eksempelvis DTU Security, der håndterer den opgave. På Aalborg Universitet har man etableret AAU Defence for bl.a. at foretage en ’mapping’ af forsvarsteknologisk forskning, -aktiviteter og personer.

Strategic Advisor Defence Lars Raae har siden november sidste år været ansat for blandt andet at kortlægge den forsvarsteknologiske forskning på AAU, der tæller omkring 3.700 ansatte og omsætter for 3,4 mia. kr. Derudover er han AAUs primære kontaktpunkt til Forsvaret, forsvarsindustrien samt civile og militære partnere i udlandet.

”Det handler om at få indhentet et præcist billede af, hvad der er af forsvarsrelateret forskning og teknologi på tværs af vores fire fakulteter. En såkaldt ’mapping’. Det gælder især for dual-use-projekter – det vil sige projekter, som udvikler forsvarsteknologi, der kan benyttes i civilt øjemed, eller omvendt. Jeg bliver tit overrasket over, hvor megen forskning som let kan indtænkes i en dual-use-sammenhæng. Det er en omfattende kortlægning, som AAU Defence er gået i gang med,” fortæller Lars Raae.

Han forklarer, at AAU Defence er tænkt som et forbindelsesled ved henvendelser om forsvarsteknologi og forskning med relation til Forsvaret.

”Det skulle gerne blive sådan, at hvis man ringer til en forsker eller et kontor i Aalborg, i Campus Esbjerg eller i Campus København og spørger ind til

”Tidligere havde universiteterne ikke samme prioritering i retning af forsvarsindustrien. Men det er kraftigt forstærket nu.”

– Mogens Rysholt Poulsen, dekan Aalborg Universitet

noget, der har snitflader til Forsvaret, så bliver man stillet om til AAU Defence. Hvis jeg får et opkald, hvor jeg tænker, at ’det her er der nok nogen, der får gavn af at kigge på hos de andre universiteter’, så sender jeg det videre til NFC. Det er ligesom at ringe til hovedvagten på en kaserne – en fælles indgang, hvor man prompte bliver sendt til den rette kontakt,” siger Lars Raae.

Militær baggrund i spil

Lars Raae har en kandidatgrad i historie og engelsk og er tidligere militærpolitibetjent. I dag er han tilknyttet Føringsstøtteregimentet som reservist og forretter tjeneste i uniform fire-seks uger om året. Siden 2018 har han også været InterForce-ambassadør. Han lægger ikke skjul på, at han også vil trække på sit netværk dér, hvis forskere fra AAU får behov for at række ud til industri, erhvervsliv eller internationale partnere – civile såvel som militære.

”Hvis forskere har behov for at sparre med nogen fra forsvarsindustrien eller erhvervslivet generelt, vil det jo være oplagt at gå ud til firmaer, der åbent har meldt ud, at de godt vil støtte Forsvaret via InterForce. InterForce er jo et netværk, hvor jeg også kan ringe til en ambassadørkollega og spørge, hvem skal jeg have fat i, hvis en forsker står med et konkret projekt, en idé eller noget teknologi, der skal prøves af eller arbejdes videre med,” siger Lars Raae og tilføjer:

”Lige så svært, som jeg har ved at forklare, hvad selvhelende glas er, lige så svært kan andre have ved f.eks. at række ud til forsvarsindustrien. Her betyder min baggrund med 30 års tilknytning til Forsvaret, at ting bliver nemmere at forklare. Det at oversætte den kulturforskel er en stor del af mit arbejde. Her på AAU er jeg en slags Wikipedia, når det handler om Forsvaret, og det har jeg det helt fint med. Det er da super fedt, at jeg hver dag kan bruge det, jeg har lært i Forsvaret, og se, at det kommer andre til gavn,” siger Lars Raae. ●

Klaus Bolving er uddannet søofficer og har i godt 10 år stået spidsen for CenSec, der er Regeringens innovationsklynge vedr. forsvarsinnovation, og som tæller knap 200 medlemsvirksomheder fra forsvars-, rum- og sikkerhedsindustrien.

Foto: CenSec

I Skattestyrelsen med militæruniform i skabet

I Skattestyrelsen lægger man ikke skjul på, at der blandt medarbejderne er reservister og frivillige fra Reservestyrken. Tværtimod støtter man offentligt op om dem, når de ønsker at blive udsendt i uniform.

AF MORTEN FREDSLUND

"Om få uger skifter Tue midlertidigt sit medarbejderskilt i Skattestyrelsen ud med en sergentuniform, når han skal på mission for NATO i Bagdad i Irak"

"I mandags fløj Jacob fra Kastrup Lufthavn til Letland. Ikke i sin egenskab af medarbejder i Skattestyrelsen, men som reserveofficer på vej mod to ugers tjeneste i en NATO-stab"

Begge overskrifter er historier om soldater fra Reservestyrken, som inden for de seneste måneder er poppet op på Skattestyrelsens LinkedIn-profil. Også internt i styrelsen har medarbejderne kunnet læse længere beretninger på deres intranet om kolleger

eller chefer, som rejser ud for at gøre tjeneste som reserveofficer eller -befalingsmand.

Det er der en grund til – for det er gode historier. Det mener i hvert fald kontorchef i Skattestyrelsens fagområde Borger- og Virksomhedskontakt, Steffen Uglvig Jensen. Han gav i starten af året en af sine teamchefer grønt lys til at forlade kontoret i 14 dage for deltage i en NATO-øvelse i Letland.

"Det er en supergod mulighed. Min teamleder, Jacob, tager ud, gør en solid forskel for Forsvaret og gør sin pligt for Danmark – det er i sig selv en stor glæde. Men han kom også hjem igen med ny viden, genopfrisket motivation og nye perspektiver på tingene. Der er ingen tvivl om, at han også vendte tilbage med nye egenskaber og vinkler på den måde, vi arbejder med tingene på. Det er meget værdifuldt for ham og for os. Og det skaber kompetencer, som vi normalt må betale dyrt for, hvis jeg eksempelvis skulle have sendt ham på et eksternt kursus," siger Steffen Uglvig Jensen.

En god eksponent

Steffen Uglvig Jensen er kontorchef i Skattestyrelsens fagområde, som er ansvarlig for at opkræve skatter for 1.300 mia. kr. om året.

Med 5.200 ansatte fordelt på 20 afdelinger rundt omkring i landet er Skattestyrelsen landets største styrelse. Blandt medarbejderne er der adskillige, som har en rådighedskontrakt, der forpligter dem til at forrette militærtjeneste i et antal uger om året.

"For sådan nogle bureaukrater som os er det en svær balancegang, da vi ikke kan give folk med en militær baggrund forrang eller særlige fordele – f.eks. i forbindelse med stillingsopslag. Men det er en rigtig god egenskab, at man har nogle af de kompetencer, som jeg har opfattelsen af, man får med sig fra Forsvaret. Jacob er eksempelvis en rigtig god eksponent for, at man forstår en kommandostruktur, er snarrådig og er indstillet på at lykkes med sin mission, selv om man møder modstand. De egenskaber ligger så dybt, at han nærmest i sit daglige arbejde er på mission for fædrelandet," siger Steffen Uglvig Jensen og tilføjer:

"Derudover er han eminent til finde gode løsninger på pludselig opståede problemer. Andre ville måske blot sætte sig ned og sige, at verden går mig imod, og jeg har ikke de rammevilkår, jeg skal bruge. Men dér er han meget mere klar på, at sådan er det nogle gange. Af og til sidder man fast i muddret på en bar mark et sted i et øvelsesterræn. Det kan man her på arbejdspladsen overføre til f.eks. et IT-nedbrud, hvor der er brug for refleksion i forhold til situationen og i forhold til de mulige løsninger, der virker i praksis. Dét kan Jacob. Man kan tydeligt se, at nogle af de logikker, han bruger her, er nogle, han har tilegnet sig fra Forsvaret."

Aftaler, planlægning og varsel

Kontorchefen lægger ikke skjul på, at det kræver gode aftaler, langsigtet planlægning og rettidig varsel, hvis man skal kunne lykkes med at sende en leder på militærøvelse i udlandet i flere uger.

"Med de patriotiske briller på har det karakter af borgerligt ombud. Det er noget, man bør gøre, hvis man har evnerne og mulighederne for det. Det andet er, at jeg ikke kan se, at jeg som chef mister noget ved det. Men det er da en udfordring, at jeg skal undvære ham i 14 dage – det er det uden tvivl. Men det må man planlægge sig ud af", siger Steffen Uglvig Jensen.

Han og Jacob har en aftale, der betyder, at kontorchefen varsles et halvt til et helt år, inden Jacob skal deltage i aktiviteter i uniform.

"Det er vigtigt, så vi kan se på det, planlægge efter det og Jacob kan forventningsafstemme det med de folk, han har i sit team. Det har ikke givet problemer, at han er taget afsted. Vi savner ham, vi mangler ham og hans egenskaber i det daglige – men prisen for at holde ham glad, fordi han gør den forskel, og han ➤

Under NATO-øvelsen Griffin Lightning i Letland var to af de godt 30 deltagende reserveofficerer fra Skattestyrelsen. Her ses chefkonsulent og teamleder Jacob, tv., og afdelingsleder Dennis.

Foto: Morten Fredslund

I den multinationale divisionsstab samarbejder Jacob, nr. 2 f.h., med officerskolleger fra en lang række lande.

Foto: Morten Fredslund

Når Multinational Division North rykker ud med sit hovedkvarter, kan det ifølge Jacob, yderst th., sammenlignes med en 'styrelse på hjul'. Det er stort og komplekst.

Foto: Morten Fredslund

også kommer hjem med skarpe vinkler på tingene, er berigende for vores butik. Så jeg synes absolut, at den samlede businesscase er positiv," siger Steffen Uglvig Jensen.

En del af planen

For chefkonsulent og teamleder Jacob er det en stor glæde, at hans arbejdsplads bakker op om hans udsendelser. For selve muligheden for at aftale og få op til fire ugers frihed til militærtjeneste var en klar målsætning, da han søgte stillingen i Skattestyrelsen i 2020.

"Da jeg opsagde mit forrige job i Københavns Kommune, lavede jeg en plan for, hvordan mit fremtidige arbejdsliv skulle se ud. En del af ligningen var et langt større engagement som reserveofficer – en bibeskæftigelse, som min arbejdsgiver skulle være indforstået med. Det blev taget godt imod ved jobsamtalen. I min kontrakt med Skattestyrelsen er der derfor et par linjer om, at jeg har ret til fire ugers militærtjeneste om året," fortæller Jacob.

Samtidig med sit civile jobskifte søgte han en mere operativ rolle i sin militære løbebane. I dag er han

stabsofficer ved Multinational Division North, der har hovedkvarter i både Danmark og Letland.

"Det var et personligt behov, at jeg ville dyrke det med militæret noget mere. I dag er man tilbage ved de doktriner, som jeg er uddannet i tilbage i 90'erne, og som jeg kender langt bedre, end da vi var i Afghanistan og Irak. Jeg er uddannet i russisk historie, og da jeg indledte min karriere som reserveofficer ved Livgarden, var det mere eller mindre det samme senarie, som vi ser i dag, hvor Rusland er den potentielle fjende," siger Jacob og tilføjer:

"Derfor var det også vildt spændende og udfordrende at deltage i den seneste øvelse. For den bandt ligesom en sløjfe på alt det, vi trænede dengang, hvor jeg også var med til at uddanne baltiske officerer på Forsvarsakademiet. De officerer er nu med på de øvelser, man gennemfører i netop Baltikum - ganske tæt på grænsen til Rusland," siger Jacob.

Som en styrelse på hjul

Det var tilbage i marts, at Jacob deltog i NATO-øvelsen Griffin Lightning i Letland, hvor hans opgave

bragte ham dybt ind de sneklædt, lettiske skove. Her arbejdede, spiste og sov han og hans kolleger fra bl.a. Polen, Sverige, Italien, Letland og Danmark bag i en Piranha, en pansret mandskabsvogn spækket med moderne elektronik.

I sin rolle i staben skal Jacob bl.a. have tæt kontakt med civile og statslige myndigheder i det område, hvor divisionens general indsættes.

"Når divisionen rykker ud, kan det sammenlignes med en styrelse på hjul. Det er stort, komplekst og meget fascinerende sted at arbejde. Men det er klart, at når jeg er væk fra Skattestyrelsen i to uger, så kræver det både varsel og en del planlægning op til øvelsen. Bl.a.

"Forsvaret har helt sikkert godt af, at der kommer en reserve ind, som med civilt jord under støvlerne kan og tør stille spørgsmål ved nogle af de procedurer og metodikker, man bruger i den militære verden."

– *Jacob Uglvig Jensen, reservist og kontorchef i Skattestyrelsen*

I marts fik Jacob fri i 14 dage for at kunne deltage i NATO-øvelsen Griffin Lightning i Letland. Både han selv og hans kontorchef mener, at Jacobs tjeneste som reserveofficer kaster en masse godt af sig – til gavn for såvel Skattestyrelsen som Jacob selv.

Foto: Morten Fredslund

lovede jeg mine medarbejdere, at jeg ville svare dem inden for et døgn, hvis de ringede, sendte en SMS eller skrev en mail. Det lykkedes også at få presset to videomøder ind," siger Jacob, der er teamleder for syv ansatte, som står for udvikling og drift af Skattestyrelsens digitale platform Skattekontoen.

Som sin kontorchef er Jacob ikke er i tvivl om, at hans militærtjeneste i Reserven giver konkret positiv output på flere fronter.

Som et elektrochok

"Kammeratskabet i Forsvaret er helt unikt. Og når jeg er afsted i 14 dage, bliver jeg ligesom nulstillet og får ny energi – som en form for elektrochok," siger Jacob og peger på noget mere konkret:

"Hvis vi eksempelvis oplever drift-problemer på Skattekontoen, er jeg vant til krisestyring og har blik for, hvordan man får kommunikeret ordentligt. Og kommer videre, selv om alle er under en form for pres. Jeg har desuden arbejdet med ugentlige 'skurvogns-briefinger', hvor alle afdelinger byder ind med en status, der giver medarbejdere og ledelse et bedre overblik. Det minder om de brifinger, man i staben ved Divisionshovedkarteret giver generalen – det er samme metodik," siger Jacob.

På øvelsen i Letland var ca. 50 af de deltagende danske soldater fra Reservestyrken – heraf tre fra Skattestyrelsen. Og alt imens man kan pege på en række klokkeklare gevinster, som reservisterne tager med sig hjem, mener Jacob også, at det civile islæt er et frisk pust ind i Forsvarets organisation.

"Forsvaret har helt sikkert godt af, at der kommer en reserve ind, som med civilt jord under støvlerne kan og tør stille spørgsmål ved nogle af de procedurer og metodikker, man bruger i den militære verden. Hvorfor gør I det på den måde? Kan man ikke gøre det sådan her? Det er sundt, at nogen stiller de spørgsmål en gang imellem," siger han. ●

InterForce i udvikling

Den aktuelle sikkerhedspolitiske situation i verden har givet en større forsvarsvilje i samfundet. Den skal InterForce bygge videre på.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN

”Mange virksomheder efterspørger i dag muligheder for at hjælpe endnu mere.”

– Simon Staffeldt Schou, specialkonsulent i InterForce

Næste år er det 25 år siden, InterForce så dagens lys. Siden dengang har opgaven været den samme: at skabe opbakning til Forsvaret og beredskabet hos de danske virksomheder og i samfundet generelt.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i disse år står over for et truende og aggressivt Rusland. Og det er ikke den eneste udfordring, vi som samfund står over for: Klimaændringer, udfordringer med forsyningskæder, pandemier og cyberangreb udfordrer alle et forsvar og beredskab, som i forvejen er presset i bund efter mange års nedskæringer.

Derfor er Forsvaret og Beredskabsstyrelsen i dag dybt afhængigt af reservister og frivillige. Dem, man med en samlet betegnelse kalder Reservestyrken. Uden Reservestyrken ville en lang række opgaver ikke blive løst. Men for at Reservestyrken kan løse de opgaver, er der brug for, at virksomhederne i Danmark støtter op om de mange frivillige, der ved siden af deres faste arbejde gør tjeneste i Forsvaret, Hjemmeværnet, Beredskabet eller Kystredningstjenesten. Heldigvis oplever InterForce i disse år, at viljen til at hjælpe aldrig har været større, fortæller specialkonsulent i InterForce, Simon Staffeldt Schou, der selv er hjemmeværnsfrivillig i Infanterikompani København.

”Vi løber ofte åbne døre ind, når vi er ude at tale med virksomhederne eller møder dem til vores arrangementer. At være medlem af InterForce er en hensigtserklæring om, at man som virksomhed støtter op om dansk forsvar og beredskab og gerne vil vise fleksibilitet i forhold til at give sine medarbejdere fri til at gøre tjeneste i uniform. Men mange virksomheder efterspørger i dag muligheder for at hjælpe endnu mere,” siger han.

Tættere engagement

Nogle virksomheder er allerede selv gået skridtet videre end hensigtserklæringen: De giver i dag medarbejdere, som er medlem af Reservestyrken, fri op til 5-10 dage om året med løn, når de skal gøre tjeneste.

Derfor vil InterForce i løbet af det kommende år lave en række nye medlemsskaber, som du kan læse mere om i artiklen ’Hvorfor støtte InterForce?’ på side 4. De skal gøre det muligt for virksomhederne at engagere sig endnu mere i dansk forsvar og beredskab. Ud over de nye medlemstyper skal det også fremover være lettere for virksomhederne at få svar på alle de spørgsmål, som vedrører Reservestyrken og virksomhedernes mulighed for at engagere sig.

”Vi arbejder på at oprette en front desk sidst i 2023, så virksomhederne har ét direkte nummer og én mail, de kan kontakte, når de har spørgsmål, der vedrører deres ansatte, eller hvordan de kan støtte dansk forsvar og beredskab. Det er et af de tiltag, vi arbejder på for at få en tættere relation til virksomhederne,” fortæller Simon Staffeldt Schou.

En bro til forretningsmuligheder Forsvaret står overfor at skulle tilføres midler for at kunne stå bedre i den nye verdensorden. Her har danske virksom-

heder en interesse – både i forhold til deres bundlinje, og fordi det er en samfundsunderstøttende opgave.

Derfor vil InterForce fra i år begynde at bygge bro mellem dem og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), der har ansvaret for det samlede forsvars og beredskabs materiel, IT og cybersikkerhed. InterForce har sammen med Dansk Selskab for Virksomhedsledelse (VL) i flere år afholdt to VL-møder årligt, et i Vest- og et i Østdanmark. Her har Forsvarets øverste ledelse orienteret om, hvilken retning Forsvaret er på vej i, og hvilken sikkerhedspolitisk situation vi befinder os i efter Ruslands invasion af Ukraine. Det har været en succes, InterForce nu vil bygge videre på.

”Danske virksomheder er nu ret godt informeret om, hvor vi står rent forsvarsmæssigt. Nu efterspørger de i højere grad viden om, hvad Forsvarets materielle og bygningsmæssige behov er, for at vi bliver godt rustet til den nye verdensorden. Derfor arbejder vi på, at de kommende InterForce/VL-møder skal foregå i samarbejde med FMI, så virksomhederne kan få det indblik,” siger Simon Staffeldt Schou.

Fokus på Arktis

Det er dog ikke kun virksomheder i Danmark, men i hele Rigsfællesskabet, som vil være i fokus i det kommende år. InterForce har seks regionale sekretariater i Danmark, der hver varetager kommunikationen med lokale virksomheder, og som afholder arrangementer for at bringe virksomhederne og dansk forsvar og beredskab tættere sammen.

InterForce har dog også et sekretariat i Grønland, InterForce Grønland, der ligesom de andre sekretariater består af en civilansat koordinator og en militær koordinator, som i Grønland er vicechefen for Arktisk Kommando.

Der har i en periode manglet en koordinator i InterForce Grønland, men den stilling er nu igen besat. InterForce vil derfor i den kommende tid arbejde for at skabe endnu tættere relationer med det grønlandske erhvervsliv og det grønlandske samfund.

”Der er en stor bevidsthed i Grønland om, at det arktiske område spiller en vigtig rolle i forhold til den sikkerhedspolitiske situation i verden. Og at grønlandske virksomheder har en meget klar rolle at spille i forhold til at bakke op om Forsvaret og beredskabet i Nordatlanten. Derfor er det glædeligt, at InterForce Grønland igen kører på fuld kraft,” fortæller Simon Staffeldt Schou.

Måltrettet og relevant vidensdeling

Fremover vil kommunikationen fra InterForce også blive mere måltrettet. Tidligere har alle InterForce-

medlemsvirksomheder modtaget fire fysiske nyhedsbreve kaldet InterForce News, derefter årsmagasinet, som du sidder med her og kun et InterForce News. Fra 2023 kommer der kun én trykt publikation, InterForce Magasinet.

Årsmagasinet fortsætter, men nyhedsbrevene bliver elektroniske og meget mere målrettede til de enkelte virksomheder, end det har været tilfældet før. Det skal i sidste ende gøre det lettere at løse nogle af de udfordringer, Reservestyrken står overfor, og samtidig skabe en bedre og tættere dialog med virksomhederne.

Et konkret eksempel på, hvordan man vil kunne bruge den mere målrettede kommunikation, er Kystredningstjenesten, som mangler frivillige, så de kan bemande redningsstationerne langs de danske kyster. De frivillige i Kystredningstjenesten, som også er en del af Reservestyrken, skal bo og arbejde meget tæt på redningsstationerne, så de med meget, meget kort varsel kan sejle ud at hjælpe folk i nød.

”På grund af kravet om det høje alarmberedskab har Kystredningstjenesten svært ved at rekruttere nye frivillige. Der kan man forestille sig, at vores nyhedsbreve vil kunne segmenteres, så vi som eksempel kan henvende os direkte til de virksomheder, der ligger meget tæt på vores kystredningsstationer, og som er medlemmer af InterForce. Vi kan fortælle dem om udfordringerne med rekrutteringen til Kystredningstjenesten og om, hvor vigtig tjenesten er for os alle, der bor i Danmark. Og virksomhederne kan så spørge ud i deres organisationer, om der er nogen blandt deres ansatte, der kunne være interesseret i at stille op og hjælpe til,” fortæller Simon Staffeldt Schou.

Flere medlemmer

Det næste års tid vil rekruttering af nye medlemsvirksomheder også være i fokus. På nuværende tidspunkt har InterForce lige over 2.300 medlemsvirksomheder, som samlet repræsenterer omkring en million danske arbejdspladser.

Blandt de 2.300 medlemsvirksomheder er både nogle af de største danske virksomheder og en lang række kommuner og regioner. Men antallet af medlemsvirksomheder skal efter ønske fra Forsvarschefen gerne øges yderligere.

”Det er noget, vi vil satse meget på fremadrettet. Både gennem vores kommende front desk og de nye muligheder for som virksomhed at engagere sig i dansk forsvar og beredskab og gennem det store rekrutteringsarbejde, der foregår lokalt gennem vores regionale sekretariater og InterForce Grønland,” siger Simon Staffeldt Schou. ●

Simon Staffeldt Schou varetager kommunikationen i InterForce og er selv hjemmeværnsfrivillig i Infanterikompani København.

Foto: Michael Aagaard Jensen

TAL PÅ RESERVESTYRKEN

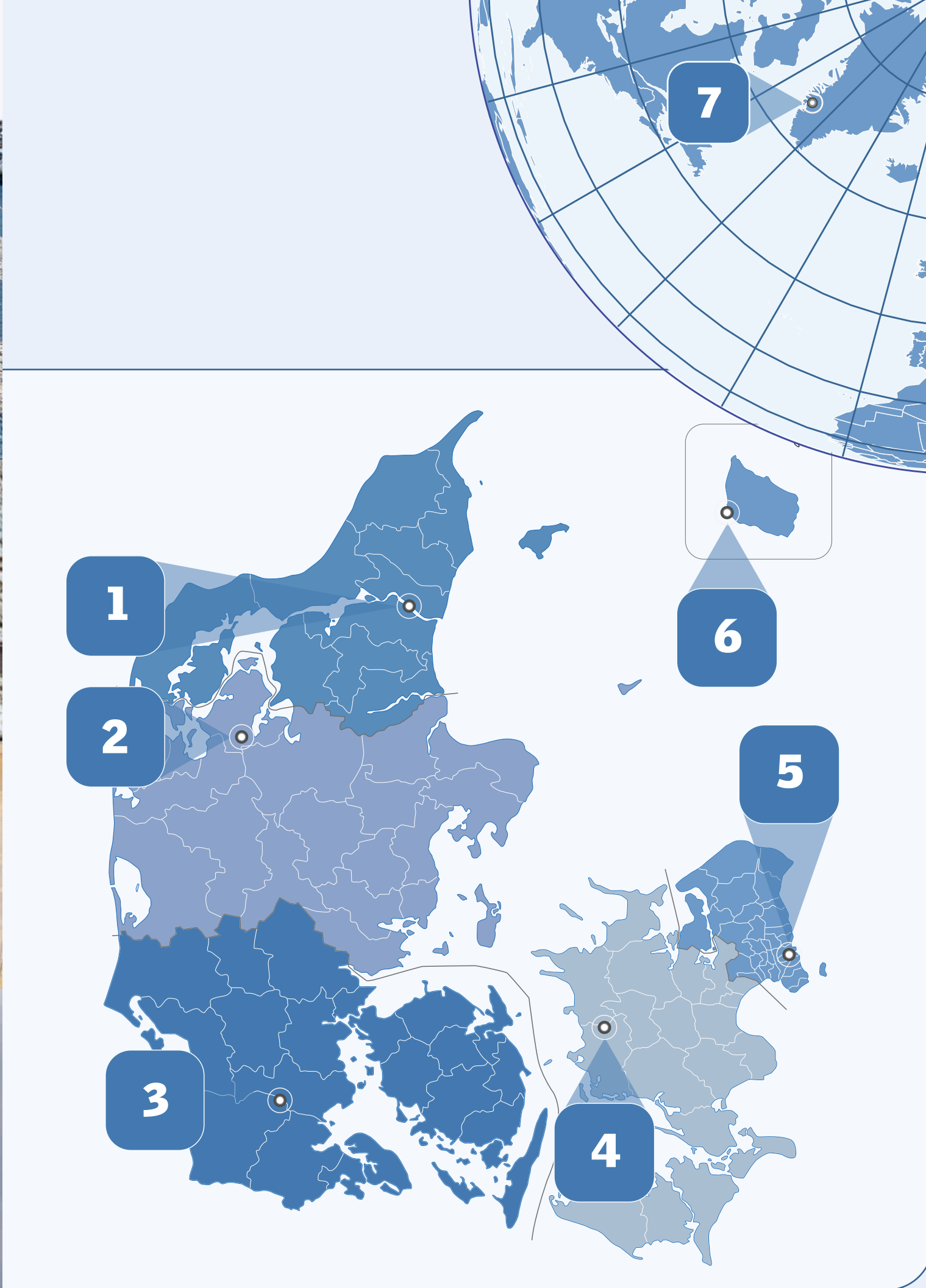
I Danmark er der cirka 3.000 reservister, der har rådighedskontrakt med Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen. Dertil kommer en stor mængde frivillige, som fordeler sig med ca. 43.000 frivillige i Hjemmeværnet, hvoraf godt 13.000 er aktive, samt ca. 450 frivillige i Beredskabsstyrelsen og ca. 200 frivillige i Kystredningstjenesten.

I Hjemmeværnet ydede de ca. 13.000 frivillige knap 2,3 millioner timers frivillig tjeneste i 2022. Det svarer til ca. 170 timer i gennemsnit for hver enkel hjemmeværnsfrivillig.

Det seneste år med InterForce

Kontakt dit lokale InterForce-sekretariat

De regionale sekretariater kan informere dig om InterForce-arrangementer i dit nærområde, besvare spørgsmål vedrørende InterForce m.m.

- 1** • **Region Nordjylland**
Aalborg Kaserne
Gl. Høvej 34
9400 Nørresundby

Overassistent Sisse Annabella Ravn Poulsen
Tlf. 21 60 06 28
Nordjylland@interforce.dk
- 2** • **Region Midtjylland**
InterForce Region Midtjylland
Skive Kaserne
Sdr. Boulevard 15, 7800 Skive

Kontorfuldmægtig Birgitte Nielsen
Tlf. 25 41 53 63
midtjylland@interforce.dk
- 3** • **Region Syddanmark**
InterForce Region Syddanmark
Fighter Wing Skrydstrup
Lilholtvej 2
6500 Vojens

syddanmark@interforce.dk
- 4** • **Region Sjælland**
InterForce Region Sjælland
Gardehusarkasernen
4200 Slagelse

Assistent Karina Bønnelykke
Tlf. 72 83 50 08
sjaelland@interforce.dk
- 5** • **Region Hovedstaden**
InterForce Region Hovedstaden
Kastellet 106
2100 København Ø

Overassistent Pauline Højlund Olsen
Tlf. 51 23 66 31
hovedstaden@interforce.dk
- 6** • **Region Bornholm**
Det Bornholmske Hjemmeværn
Almegårds Kaserne, bygn. 49
3700 Rønne

Overassistent Line Bygsø Kristensen
Tlf. 23 47 38 29
bornholm@interforce.dk
- 7** • **InterForce Grønland**
InterForce Grønland
Aalisartut Akqutaa 47
3900 Nuuk

Koordinator og projektleder
Karoline Sommer
Tlf. (+299) 52 07 64
groenland@interforce.dk

**Vil du vide mere
eller støtte op om
dansk forsvar og
beredskab?**

BESØG

www.interforce.dk

DANMARKS SIKKERHED ER
ET FÆLLES ANSVAR

 InterForce

Generalstok, Kastellet 82
2100 København Ø

www.interforce.dk